

Kitaaba Moototaa Lammaffaa

Murtii WAAQAYYO Ahaaziyaatti Mure

¹ Erga Ahaab du'ee booddee Mo'aab Israa'elitti fincile. ² Ahaaziyaanis qaawwa darbii mana isaa kan Samaariyaa keessaan kufee miidhamee ture. Kanaafuu inni, "Akka ani miidhaa kana irraa fayyuu fi fayyuu baachuu koo beekuuf dhaqaatii Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana naaf gaafadhaa" jedhee ergamoota erge.

³ Ergamaan WAAQAYYOO garuu Eeliyaas namicha gosa Tishbii sanaan akkana jedhe; "Ka'iitii gara ergamoota mooticha Samaariyaa sanaatti ol ba'iitii akkana jedhii isaan gaafadhu; 'Wanni isin Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuu dhaqxaniif Israa'el keessaa Waaqni dhabameetii?' ⁴ Kanaafuu WAAQAYYO, 'Ati siree amma irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!' jedha." Kana irratti Eeliyaas ka'ee deeme.

⁵ Mootichis yommuu ergamoonni gara isaatti deebi'anitti, "Isin maaliif deebitan?" jedhee isaan gaafate.

⁶ Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Namicha tokkotu karaatti nutti dhufee, 'Gara mooticha isin erge sanaatti deebi'aatii akkana jedhaanii' nuun jedhe; 'WAAQAYYO akkana jedha: Wanni ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuuf namoota ergituuf Israa'el keessaa

Waaqni dhabameetii? Kanaafuu ati siree irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!”

⁷ Mootichi, “Namichi karaatti isinitti dhufee waan kana isinitti hime sun nama akkamii ti?” jedhee isaan gaafate.

⁸ Isaanis, “Inni nama uffata rifeensa irraa hojjetame uffatee sabbata gogaa mudhii isaatti hidhatu tokkoo dha” jedhanii deebisaniif.

Mootichis, “Inni Eeliyaas namicha Tishbii sanaa dha” jedhe.

⁹ Kana irratti mootichi ajajaa waraanaa tokko namoota shantama wajjin Eeliyaasitti erge. Ajajaan sunis fiixee gaara inni irra taa’aa ture tokkootti Eeliyaasitti ol ba’ee, “Yaa nama Waaqaa, mootichi ‘Gad kottu!’ siin jedha” jedheen.

¹⁰ Eeliyaas immoo ajajaa sanaan, “Yoo ani nama Waaqaa ta’e, ibiddi samii irraa gad bu’ee si’ii fi namoota kee shantamman haa fixu!” jedhe. Ergasii ibiddi samii irraa gad bu’ee ajajaa sanaa fi namoota isaa hunda fixe.

¹¹ Kana irratti mootichi amma illee ajajaa biraa namoota shantama wajjin Eeliyaasitti erge. Ajajaan sunis, “Yaa nama Waaqaa, mootichi, ‘Dafii gad bu’iitii kottu!’ siin jedha” jedheen.

¹² Eeliyaas garuu, “Yoo ani nama Waaqaa ta’e, ibiddi samii irraa gad bu’ee si’ii fi namoota kee shantammanuu haa fixu!” jedhee deebiseef. Ibiddi Waaqaas samii irraa gad bu’ee isaa fi namoota isaa shantammanuu ni fixe.

¹³ Kanaafuu mootichi ammas ajajaa sadaffaa namoota shantama wajjin ni erge. Ajajaan

sadaffaan kun ol ba'ee jilba ofii isaatiin Eeliyaas duratti jilbeenfatee akkana jedhee isa ni kad-hate; "Yaa nama Waaqaa, maaloo lubbuun koo fi lubbuun garboota kee shantamman kanneenii gatii hin dhabin! ¹⁴ Kunoo, ibiddi samii irraa gad bu'ee ajajjuuwwan duraa lamaanii fi namoota isaanii hunda fixeera. Amma garuu lubbuun koo fuula kee duratti gatii haa qabaattu!"

¹⁵ Ergamaan WAAQAYYOOS Eeliyaasiin, "Isa wajjin gad bu'i; isa hin sodaatin" jedhe. Kanaafuu Eeliyaas ka'ee isa wajjin gara mootichaatti gad bu'e.

¹⁶ Innis akkana jedhee mootichatti hime; "WAAQAYYO akkana jedha: Wannii ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon gorsa gaafachuudhaaf ergamoota ergiteef Israa'el keessaa Waaqni gorsa gaafatamu dhabameetii? Ati sababii waan kana hojjeteeff siree irraa ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!" ¹⁷ Kanaafuu inni akkuma dubbii WAAQAYYOO kan Eeliyaas dubbate sanaatti du'e.

Sababii Ahaaziyaan ilma hin qabneef obboleessi isaa Yehooraa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e; kunis bara Yehooraa ilmi Yehooshaafaax mootii Yihuudaa ture keessa waggaa lammaffaatti ta'e. ¹⁸ Wantoonni bara mootummaa Ahaaziya keessa hojjetaman kan biraa hundii fi wanti inni hojjetee kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii?

2

Eeliyaas Samiitti Ol Fudhatame

¹ Yeroo WAAQAYYO bubbeedhaan Eeliyaasin gara Samiitti ol fudhachuu ga’etti Eeliyaasii fi Elsa’a i Gilgaalii ka’anii karaa deemaa turan. ² Eeliyaasis Elsa’a iin, “Ati asuma turi; WAAQAYYO Beet’eelitti na ergeeraatii” jedhe.

Elsa’a i garuu, “Dhugaa WAAQAYYO jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu” jedheen. Kanaafuu isaan Beet’eelitti gad bu’an.

³ Ergasiis waldaan raajotaa kanneen Beet’eel turan gara Elsa’a i dhufanii, “Ati akka WAAQAYYO har’a gooftaa kee si biraa fudhachuuf jiru beektaa?” jedhanii ni gaafatan.

Elsa’a i immoo, “Eeyyee, ani nan beeka; garuu isin waa’ee isaa hin dubbatinaa” jedheen.

⁴ Eeliyaasis “Yaa Elsa’a i, ati asuma turi; WAAQAYYO gara Yerikootti na ergeeraatii” jedheen.

Innis, “Dhugaa WAAQAYYO jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu” jedheen. Kanaafuu isaan gara Yerikoo deeman.

⁵ Waldaan raajotaa kanneen Yerikoo turan sun gara Elsa’a i dhufanii, “Ati akka WAAQAYYO har’a gooftaa kee si biraa fudhachuuf jiru beektaa?” jedhanii gaafatan.

Innis, “Eeyyee nan beeka; isin garuu waa’ee isaa hin dubbatinaa” jedheen.

⁶ Eeliyaasis, “Ati asuma turi; WAAQAYYO Yordaanositti na ergeeraatii” jedheen.

Innis, “Dhugaa WAAQAYYO jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu” jedheen. Kanaafuu isaan lamaanuu ka’anii deeman.

⁷ Isaanis Yordaanos bira dhaabatan; waldaa raajotaa keessaa namoonni shantamni dhaqanii irraa fagaatanii fuula isaanii dura dhadhaabatan. ⁸ Eeliyaasis kaabbaa isaa of irraa baasee dadachaasee ittiin bishaan dha'e. Bishaan sunis mirgaa fi bitaatti gargar qoodame; isaan lamaanuu lafa gogaa irra ce'an.

⁹ Eeliyaasis erga ce'anii booddee Elsaaiin, "Mee waan ani utuu si biraa hin fudhatamin siif gochuu danda'u natti himi" jedhe.

Elsaai immoo, "Hafuurri kee dachaadhaan narra haa bu'u" jedhee deebiseef.

¹⁰ Eeliyaas immoo, "Ati waan rakkisaa kadhatte; ta'us yoo ati yeroo ani si biraa fudhatamutti na argite, hafuurri kun kan kee ta'a; yoo kanaa achi kan kee hin ta'u" jedheen.

¹¹ Utuma isaan haasa'aa deemanuu gaariin ibiddaa tokkoo fi fardeen ibiddaa akkuma tasaa mul'atanii isaan lamaan gargari baasan; Eeliyaasis bubbeedhaan samiitti ol fudhatame. ¹² Elsaai waan kana argee, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Gaariwwanii fi abbootii farda Israa'el!" jedhee sagalee ol fudhatee iyye. Elsaai ergasii deebi'ee isa hin argine. Innis uffata isaa qabee iddoo lamatti gargar tarsiise.

¹³ Innis kaabbaa Eeliyaas irraa bu'e sana fuudhee deebi'ee qarqara laga Yordaanos dhaabate.

¹⁴ Ergasii kaabbaa Eeliyaas irraa bu'e sana fudhatee ittiin bishaan dha'ee, "WAAQAYYO Waaqni Eeliyaas sun amma eessa jira?" jedhee gaafate. Yommuu inni dha'etti bishaan sun mirgaa fi bitaatti gargari qoodame; Elsaai is ni ce'e.

15 Waldaan raajotaa kanneen Yerikoodhaa dhufanii waan kana ilaalaa turan, “Hafuurri Eeliyaas Elsa’a’i irra bu’uutti jira” jedhan. Isaanis isa simachuudhaaf dhaqanii fuula isaa duratti lafatti gombifaman. ¹⁶ Akkanas jedhaniin; “Kunoo, nu tajaajiltoonni kee namoota ciccimoo shantama of biraa qabna. Isaan dhaqanii gooftaa kee haa barbaadan. Hafuurri WAAQAYYOO ol isa fuudhee tulluu wayii irra yookaan sulula wayii keessa isa buuse ta’aatii.”

Elsa’a’i immoo, “Akkas miti; isaan hin erginaa” jedhee deebise.

17 Isaan garuu hamma inni isaan jalaa diduu qaana’utti isa dirqisiisan. Kana irratti inni, “Isaan ergaa” jedhe. Isaanis nama shantama ni ergan; namoonni sunis bultii sadii barbaadanii isa dhaban. ¹⁸ Isaanis utuma inni Yerikoo jiruu deebi’anii gara isaa dhufan; innis, “Ani hin deeminaa isiniin hin jennee?” jedheen.

Bishaan Fayyifame

19 Namoonni magaalaa sanaa Elsa’a’in, “Kunoo yaa gooftaa keenya, akkuma ati argitu kana haalli magaalaa kanaa namatti tola; garuu bishaan ishee faalamaa dha; lafti ishees midhaan hin baafu” jedhan.

20 Innis, “Mee waciitii haaraa naa fidaatii soogidda itti naqaa” jedheen. Kanaafuu isaan waciitii sana itti fidan.

21 Innis gara burqaatti gad bu’ee, soogidda sana itti naqee akkana jedhe; “WAAQAYYO akkana jedha; ‘Ani bishaan kana fayyiseera. Bishaan

kun lammata du'a hin fidu yookaan maseenum-maa biyyatti hin fidu.' " ²² Bishaan sunis akkuma dubbii Elsa'a'i dubbate sanaatti hamma amaatti fayyeera.

Elsaa'itti Qoosame

²³ Ergasii Elsa'a'i ka'ee Beet'eel dhaqe. Utuma inni karaa deemuu ijoolleen tokko magaalaa keessaa yaatee, "Namicha mataa moluu nana deemi asii! Namicha mataa moluu nana deemi asii!" jedhanii itti qoosan. ²⁴ Inni of irra garagalee isaan mil'atee maqaa WAAQAYYOOTIIN isaan abaare. Yommuus amaakenni lama bosona keessaa ba'anii ijoollee sana keessaa afurtamii lama cicciranii fixan. ²⁵ Elsa'a'is ittuma fufee gara Tulluu Qarmeloos dhaqe; achii ka'ees Samaariyaatti deebi'e.

3

Mo'aab Fincile

¹ Yehooram ilmi Ahaab bara Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha saddeettaffaatti Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha lama bulche. ² Yehooram fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete; garuu akka abbaa fi haati isaa hojjetan sana miti. Inni siidaa Ba'aal kan abbaan isaa hojjechiise sana balleesseeraatii. ³ Ta'us cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni saba Israa'el hojjechiise sana cimsee qabate malee irraa hin deebine.

⁴ Yeroo kanatti Meeshaan mootichi Mo'aab hoolota horsiisa ture; inni waggaa waggaatti xobbaallaa hoolaa kuma dhibba tokkoo fi rifeensa korbeeyyii hoolaa kuma dhibba tokko

mootii Israa'eliif gibira kenna ture. ⁵ Erga Ahaab du'ee garuu mootichi Mo'aab mootii Israa'elitti ni fincile. ⁶ Kanaafuu yeroo sanatti Yehooraa mootichi Samaariyaadhaa ka'ee saba Israa'el hunda duulaaf hiriirse. ⁷ Innis, "Mootiin Mo'aab natti fincileera; Mo'aabin loluudhaaf ati na wajjin ni baataa?" jedhee Yehooshaafaax mooticha Yihuudaatti ergaa ergate.

Yehooshaafaaxis, "Ani si wajjin nan ba'a; ani akkuma kee ti; sabni koos akkuma saba keetii ti; fardeen koos akkuma fardeen keetii ti" jedhee deebiseef.

⁸ Innis, "Karaa kamiin yaana?" jedhee gaafate.

Yehooraa immoo, "Karaa Gammoojjii Edoomiitiin" jedhee deebiseef.

⁹ Kanaafuu mootiin Israa'el mootii Yihuudaatii fi mootii Edoom wajjin ka'ee qajelee. Erga guyyaa torba irra nanaanna'anii booddee loltoonni sun ofii isaaniitiif yookaan horii isaaniitiif bishaan tokko illee hin qaban ture.

¹⁰ Kana irratti mootiin Israa'el, "Wayyoo kaa! WAAQAYYO nu mootota sadanuu dabarsee mootii Mo'aabitti kennuudhaaf walitti nu waamee?" jedhee iyye.

¹¹ Yehooshaafaax garuu, "Raajjin WAAQAYYOO kan nu karaa isaatiin WAAQAYYON waa gaafannu tokko iyyuu as hin jiruu?" jedhee gaafate.

Qondaalli mootii Israa'el tokkos, "Elsaa'i ilmi Shaafaax as jira. Inni Eeliyaasiif bishaan harkaa buusa ture" jedhee deebise.

¹² Yehooshaafaaxis, "Dubbiin WAAQAYYOO isa bira jira" jedhe. Kanaafuu mootiin Israa'el,

Yehooshaafaaxii fi mootiin Edoom gara Elsaa'itti gad bu'an.

¹³ Elsaa'i mootii Israa'eliin, "Nu maal wal irraa qabna? Ati gara raajota abbaa keetiitii fi gara raajota haadha keetii dhaqi" jedhe.

Mootiin Israa'el, "Akkas miti; WAAQAYYO nu mootota sadanuu dabarsee Mo'aabitti kennuudhaaf walitti nu waameeraatii" jedhee deebise.

¹⁴ Elsaa'i immoo akkana jedhee deebise; "Dhugaa WAAQAYYOO Waan Hunda Danda'u kan ani isa tajaajilu sanaa; ani utuu Yehooshaafaax mooticha Yihuudaatiif ulfina kennuu baadhee silaa garagalee si hin ilaalu yookaan wayittuu si hin hedun ture. ¹⁵ Amma garuu nama baganaa taphatu tokko naa fidaa."

Utuma namichi sun baganaa taphachaa jiruu harki WAAQAYYOO Elsaa'i irra bu'e; ¹⁶ innis akkana jedhe; "WAAQAYYO akkana jedha: Sulula kana keessatti boolla hedduu qotaa. ¹⁷ WAAQAYYO akkana jedhaatii: Isin bubbee yookaan bokkaa hin argitan; ta'us sululli kun bishaaniin guutama; isin, loon keessanii fi horiin keessan kaan ni dhugdu. ¹⁸ Wannii kun fuula WAAQAYYOO duratti waan salphaa dha; inni Mo'aabinis dabarsee harka keessanitti ni kenna. ¹⁹ Isin magaalaa dallaan itti ijaarame hundaa fi magaalaa hunda ni mo'attu. Muka gaarii hunda ni murtu; burqaa hunda gogsitanii lafa qotiisaa gaarii hunda dhagaan balleessitu."

²⁰ Guyyaa itti aanu ganama gara sa'aatii aarsaan itti dhi'eeffamuutti kunoo karaa Edoomiin bishaan gad ni dhangala'e! Biyyi sunis bishaaniin guutamte.

²¹ Yeroo kanatti Mo'aabonni hundi akka mootonni sun isaan loluu dhufan dhaga'an; kanaafuu dargaggeessas ta'u jaarsi mi'a lola baachuu danda'u hundi walitti waamamee daangaa irratti walitti qabame. ²² Yommuu isaan ganama barii ka'anitti biiftuun bishaan sana irratti ba'aa turte. Bishaan sunis Mo'aabota gama jiranitti akkuma dhiigaa diimatee mul'ate. ²³ Isaanis, "Wanni sun dhiiga! Mootonni sun wal lolanii wal fixuun isaanii hin oolu. Kanaafuu yaa Mo'aab boojudhaaf ka'i!" jedhan.

²⁴ Garuu yeroo Mo'aabonni qubata Israa'el ga'anitti, Israa'eloonni itti ka'anii lolan; jarri sunis ni baqatan. Israa'eloonnis biyya sana weeraranii Mo'aabota gogorra'an. ²⁵ Isaanis akkasiin magaalaawwan balleessan; tokkoon tokkoon namaas lafa qotiisaa gaggaarii hunda irratti dhagaa darbatee lafti qotiisaa sun dhagaadhaan guutame. Isaan burqaawwan hunda gogsanii muka gaggaarii hunda ciran. Qiir Ha-reesheti qofatu dhagaa ishee wajjin hafe; ta'us namoonni furrisaa qaban marsanii ishee dha'an.

²⁶ Mootiin Mo'aab yommuu akka lolli isatti jabaate argetti mooticha Edoomitti cabsee seenuuf namoota goraadee hidhatan dhibba torba fudhatee qajeele; jarri garuu hin dandeenye. ²⁷ Innis ilma isaa hangafa kan iddoo isaa bu'ee mootii ta'uuf jiru fudhatee dallaa magaalaa sanaa irratti aarsaa gubamu godhee dhi'eesse. Dheekkamsi guddaanis Israa'elitti dhufe. Isaanis dugda duubatti deebi'anii biyya isaaniitti ni galan.

4

Zayitii Haadha Hiyyeessaa Tokkoo

¹ Niitiin namicha ilmaan raajotaa keessaa tokko ta'e tokkoo sagalee ol fudhattee Elsaaiin akkana jette; "Dhirsi koo garbichi kee du'eera; akka inni WAAQAYYON sodaachaa ture atuu ni beekta. Namichi liqii isa irraa qabu tokko garuu amma ilmaan koo lamaan fudhatee garboom-fachuuf dhufaa jira."

² Elsaaiis, "Ani akkamittin si gargaaruu danda'a? Mee natti himi; mana kee keessaa maal qabdaa?" jedheen.

Isheenis, "Garbittiin kee zayitii xinnoo tokko malee homaa manaa hin qabdu" jettee deebifte.

³ Elsaai akkana jedheen; "Dhaqiitii warra ollaa keetii hunda okkotee duwwaa hedduu kadhadhu. Muraasa hin kadhatin. ⁴ Ergasii ol galiitii ofii keetii fi ilmaan keetti balbala cufi. Okkotee hundatti zayitii naqiitii yommuu tokkoon tokkoon isaa guutamutti jalaa hiiqsi."

⁵ Isheenis isa biraa deemtee ofii isheettii fi ilmaan isheetti balbala cufte. Ilmaan ishee okkotee gara isheetti fidan; isheen immoo zayitii itti naqaa turte. ⁶ Okkoteen hundi guutamaan isheen ilma isheetiin, "kan biraa naaf fidi" jette.

Inni immoo, "Okkoteen tokko iyyuu hin hafne" jedhee deebiseef. Kana irratti zayitiin sun yaa'uu dhiise.

⁷ Isheen dhaqxee nama Waaqaa sanatti himte; innis, "Dhaqii zayitii sana gurguriitii liqii kee baafadhu. Aatii fi ilmaan kee waan hafeen jiraachuu ni dandeessu" jedhe.

Mucaan Dubartii Suunam Tokkoo Du'aa Kaafamuu Isaa

⁸ Gaaf tokko Elsaa'i ka'ee Suunam dhage. Dubartiin soorettiin tokko achi jiraatti turte; isheenis akka inni goree waa nyaatuuf Elsaa'i kadhatte. Kanaafuu inni yeroo karaa sanaan darbu hunda goree waa nyaata ture. ⁹ Isheenis dhirsa isheetiin akkana jette; "Ani namichi yeroo hunda karaa keenyaan darbu kun qulqulluu nama Waaqaa akka ta'e nan beeka. ¹⁰ Kottu mee bantii manaa irratti kutaa xinnaa tokko ijaarree siree fi minjaala, barcumaa fi ibsaa achi keessa haa keenyuuf. Ergasiis inni yeroo nu bira dhufu hunda achi jiraachuu danda'a."

¹¹ Elsaa'is gaaf tokko dhufee ol ba'ee kuta isaa sana keessa ciise. ¹² Innis tajaajilaa isaa Gehaaziin, "Mee dubartii Suunam sana as waami" jedhe. Gehaaz ishee waamnaa isheen dhuftee fuula Elsaa'i dura dhaabatte. ¹³ Elsaa'i immoo akkana isaan jedhe; "'Ati nuuf jettee baay'ee dadhabdeerta. Amma maal siif haa godhu? Iddoo kee buunee mootichatti yookaan ajajaa loltootaatti siif dubbannuu?' jedhii isheetti himi."

Ishee immoo, "Ani saba koo gidduun jiraadha" jettee deebifte.

¹⁴ Elsaa'is, "Maaltu isheef godhamuu danda'a?" jedhee gaafate.

Gehaaz immoo, "Isheen ilma hin qabdu; dhirsi ishees dulloomee jira" jedheen.

¹⁵ Elsaa'is, "Ishee waami" jedheen. Kanaafuu inni ishee waame; isheenis balbala dura dhaa-

batte. ¹⁶ Elsa'a'i, "Ati waggaa dhufu keessa yeroo kanatti ilma ni hammatta" jedheen.

Isheen immoo, "Akkas miti yaa gooftaa koo; yaa nama Waaqaa, ati garbittii kee hin gowwoomsin!" jette.

¹⁷ Dubartiin sun garuu ni ulfoofte; akkuma Elsa'a'i isheetti hime sanatti waggaa itti aanu keessa yeruma sanatti ilma deesse.

¹⁸ Mucaan sunis ni guddate; innis gaaf tokko gara warra midhaan haamanii abbaa isaa bira dhaqe. ¹⁹ Innis abbaa isaatiin, "Mataa koo! Mataa koo!" jedhe.

Abbaan isaa immoo hojjetaa tokkoon, "Baadhuutii gara haadha isaatti isa geessi" jedhe.

²⁰ Erga hojjetaan sun fuudhee gara haadha isaati isa geessee booddee mucaan sun hamma saafaatti gudeeda haadha isaa irra taa'ee ergasii immoo ni du'e. ²¹ Isheen ol baatee siree nama Waaqaa sanaa irra isa ciibsite; mana itti cuftees kaatee biraa deemte.

²² Isheen dhirsa ishee waamtee, "Mee akka ani dafee gara nama Waaqaa dhaqee deebi'uuf hojjetaa tokkoo fi harree tokko naaf ergi" jetteen.

²³ Inni immoo, "Har'a ayyaana baatii miti yookaan Sanbata miti. Ati maaliif har'a gara isaa dhaqxa ree?" jedheen.

Isheen, "Nagumaafin dhaqa" jette.

²⁴ Isheenis harree ishee irra kooraa kaa'attee hojjetaa isheetiin, "Karaa qabadhu; yoo ani sitti hime malee anaaf jettee suuta hin deemsisin" jette. ²⁵ Kanaafuu isheen kaatee gara Tulluu Qarmeloos nama Waaqaa sana bira dhaqxe.

Namni Waaqaa sun fagootti ishee arginaan tajaajilaa isaa Gehaaziin akkana jedhe; “Ilaa! Dubartiin Suunam sun kuunoo ti! ²⁶ Fiigii ishee simadhuutii, ‘Ati fayyumaa? Dhirsi kee fayyumaa? Mucaan kee fayyumaa?’ jedhii gaafadhu.”

Isheenis, “Wanni hundinuu naguma” jettee deebifte.

²⁷ Isheen yommuu tulluu sana irratti nama Waaqaa sana bira geessetti, jabeessitee mi-illa isaa qabatte. Gehaaz immoo gad dhii-sisuuf dhufe; namni Waaqaa sun garuu, “Ishee hin tuqin! Isheen gadda guddaa keessa jirti; WAAQAYYO garuu waan kana na dhokse; nattis hin himne” jedhe.

²⁸ Isheenis, “Yaa gooftaa koo ani ilma si kad-hadheeraa? Ani, ‘Na hin gowwoomsin’ siin hin jennee?” jetteen.

²⁹ Kana irratti Elsaa’i Gehaaziin akkana jedhe; “Sabbataan mudhii kee hidhadhuutii, ulee koo harkatti qabadhuutii fiigi. Nama karaatti argite tokko illee hin dubbisin; yoo namni kam iyyuu si dubbise deebii hin kenniniif; ulee koos fuula mucaa sanaa irra kaa’i.”

³⁰ Haati daa’ima sanaa garuu, “Dhugaa WAAQAYYO jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani si dhiisee hin deemu” jette. Kanaafuu inni ka’ee ishee duukaa bu’e.

³¹ Gehaaz isaan dura darbee ulee sana fu-ula mucaa irra kaa’e; garuu sagaleen yookaan mallattoon tokko iyyuu hin turre. Kanaaf Gehaaz gara Elsaa’itti deebi’ee, “Mucaan hin dammaqne” jedhee itti hime.

³² Yommuu Elsa'a'i mana ga'etti mucaan sun du'ee siree isaa irra ciisaa ture. ³³ Elsa'a'is ol see-nee, ofii fi mucaatti balbala cufee WAAQAYYOON kadhate. ³⁴ Ergasiis siree yaabbatee, afaan isaa afaan mucaa irra, ija isaa ija mucaa irra, harka isaa harka mucaa irra kaa'ee mucicha irra ciise. Akkuma inni mucaa sana irratti diriireen dhagni mucaa ho'uu jalqabe. ³⁵ Elsa'a'i achi garagalee mana keessa asii fi achi nanaanna'ee amma illee siree yaabbatee mucaa irratti diriire. Mucaan sunis yeroo torba haxxifatee ija banate.

³⁶ Elsa'a'is Gehaazin waamee, "Dubartii Sunam sana as waami" jedhe. Innis ishee waame. Elsa'a'i yommuu isheen gara isaa dhuftetti, "Kunoo mucaa kee fudhadhu" jedheen. ³⁷ Isheen ol seentee, miilla isaa irratti kuftee addaan lafatti gombifamte. Ergasiis mucaa ishee fudhattee gad baate.

Du'a Okkotee Keessaa

³⁸ Elsa'a'is ka'ee Gilgaalitti deebi'e; yeroo sanatti biyya sana keessa beelatu ture. Innis utuu waldaan raajotaa fuula isaa dura taa'aa jiranii tajaajilaa isaatiin, "Okkotee guldicha ibiddaa irra kaa'iitii namoota kanaaf ittoo bilcheessi" jedhe.

³⁹ Isaan keessaa namni tokko raafuu funaannachuuf gad ba'ee wayinii bosonaa tokko arge. Wayinii bosonaa sana irraa wiillee ciree dachaa uffata isaa guuttate. Yeroo deebi'ettis buqqee sana murmuree okkotee ittoo sanatti naqe. Namni tokko iyyuu waan sana hin beeku tureetii. ⁴⁰ Ittoon sunis jaraaf dhi'eeffame; isaan garuu akkuma nyaachuu jalqabaniin, "Yaa

nama Waaqaa, okkotee kana keessa du'atu jira!" jedhanii iyyan. Isaanis ittoo sana nyaachuu hin dandeenye.

⁴¹ Elsaa'i, "Daakuu wayii naa fidaa" jedhe. Daakuu sanas okkoteetti naqee, "Akka nyaataniif namootaaf dhi'eessaa" jedhe. Ergasii wanni nama miidhu tokko iyyuu okkotee sana keessatti hin argamne.

Elsaa'i Nama Dhibba Tokko Soore

⁴² Namichi tokko buddeena garbuu kan mataa midhaan bilchaatee irraa tolfame digdamaa fi asheetii midhaanii nama Waaqaa sanaaf fidee Ba'aal Shaaliishaadhaa dhufe. Elsaa'is, "Akka isaan nyaataniif namootaaf kenni" jedhe.

⁴³ Tajaajilaan isaa immoo, "Ani akkamiinan waan kana nama dhibba tokko duratti dhi'eessuu danda'a?" jedhee gaafate.

Elsaa'i garuu, "Akka isaan nyaataniif namootaaf kenni. WAAQAYYO akkana jedhaatii; 'Isaan nyaatanii hambaa illee ni qabaatu'" jedhee deebise. ⁴⁴ Innis fuudhee isaan duratti dhi'eesse; isaanis akkuma dubbii WAAQAYYOO sanaatti nyaatanii hambaa hambisan.

5

Na'amaan Lamxii Irraa Fayyifame

¹ Na'amaan ajajaa loltoota mooticha Sooriyaa ture. Sababii WAAQAYYO karaa isaatiin warra Sooriyaatiif moo'icha kenneef inni fuula gooftaa isaa duratti nama guddaa akka malee ulfina qabu ture. Inni loltuu jagna; garuu lamxii qaba ture.

² Bara sana keessa tuunni loltoota Sooriyaa dhaqee intala dargaggeettii gosa Israa’el tokko booji’e; isheenis niitii Na’amaan tajaajilaa turte. ³ Isheenis giiftii isheetiin, “Gooftaan koo utuu raajicha Samaariyaa jiru sana bira dhaqee silaa inni lamxii sana irraa isa fayyisa ture!” jette.

⁴ Na’amaan dhaqee waan intalli Israa’el jetteen sana gooftaa isaatti ni hime. ⁵ Mootiin Sooriyaas, “Waan fedhe illee taanaan ati dhaqi; ani mootii Israa’elitti xalayaa nan barreessaatii” jedhee deebiseef. Kanaafuu Na’amaan meetii taalaantii kudhan, warqee saqilii kuma ja’aa fi uffata irraa jalaa kudhan fudhatee qajeele. ⁶ Xalayaan inni mootii Israa’elitti geesse sun akkana jedha; “Ani akka ati lamxii irraa isa fayyiftuuf xalayaa kana wajjin tajaajilaa koo Na’amaanin sitti ergeera.”

⁷ Mootiin Israa’elis akkuma xalayaa sana dubbiseen uffata ofii tarsaasee akkana jedhe; “Ani Waaqaa? Ani nama ajjeesuu fi deebisee jiraachisuu nan danda’aa? Namichi kun maaliif akka lamxiin isaa fayyuuf nama natti erga? Mee akka inni lola natti kaasuu barbaadu ilaalaa!”

⁸ Elsaa’i namni Waaqaa sun akka mootiin Israa’el uffata isaa tarsaase dhageenyaan ergaa itti ergee, “Ati maaliif uffata kee tarsaafte? Namicha sana natti ergi; innis akka Israa’el keessa raajiin jiru ni beekaatii” jedheen. ⁹ Kanaafuu Na’amaan fardeen isaatii fi gaariwwan isaa fudhatee dhaqee balbala mana Elsaa’i dura dhaabate. ¹⁰ Elsaa’i immoo, “Dhaqii Yordaanos keessatti yeroo torba dhiqadhu; foon kee fayyee akka

duraatti siif deebi'a; atis ni qulqullooftaa" jedhee nama itti erge.

¹¹ Na'amaan garuu aariidhaan ka'ee biraa deemee akkana jedhe; "Ani waan inni dhugumaan gara koo dhufee dhaabatee maqaa WAAQAYYO Waaqa isaa waamee iddoo sana irra harka isaa qabee lamxii koo fayyisun se'e. ¹² Abaanaa fi Faarfaan lageen Damaasqoo sun bishaanota Israa'el keessaa kam iyyuu hin caalanii? Ani isaan keessatti dhiqadhee fayyuu hin danda'u turee?" Kanaafuu inni akka malee aaree of irra garagalee deeme.

¹³ Tajaajiltoonni Na'amaanis gara isaa dhaqanii, "Yaa abbaa ko, ati utuu raajiin kun waan guddaa tokko hojjedhu siin jedhee ni hojjetta mitii? Yoo inni, 'Dhiqadhuutii qulqullaa'i' siin jedhe immoo hammam caalchiftee hin hojjettu ree?" jedhaniin.

¹⁴ Kanaafuu inni dhaqee akkuma namni Waaqaa sun jedheenitti yeroo torba Yordaanos keessa seenee ba'e; dhagni isaas fayyee akkuma duraatti deebi'eefii akkuma dhagna mucaa xinnaa tokkootti qulqullaa'eef.

¹⁵ Ergasii Na'amaanii fi tajaajiltoonni isaa hundi gara nama Waaqaa sanaatti deebi'an. Ni'imaanis fuula isaa dura dhaabatee, "Ani akka Israa'el keessa malee addunyaa guutuu keessa Waaqni hin jirre amma beekeera. Kanaafuu maaloo garbicha kee irraa kennaa tokko fudhadhu" jedhe.

¹⁶ Raajiin sun immoo, "Dhugaa WAAQAYYO jiraataa ani isa tajaajiluu sanaa, ani waan tokko illee sirraa hin fudhadhu" jedhee deebise. Yoo

Na'amaan cimsee isa kadhate iyyuu inni fudhachuu dide.

¹⁷ Kana irratti Na'amaan akkana jedheen; "Yoo fudhachuu baatte immoo, maaloo akka biyyoon gaangoo lamaa ana garbicha keetiif kennamu ajaji; garbichi kee si'achi deebi'ee WAAQAYYOOF malee waaqota tolfamoo biraatiif aarsaa gubamuu fi qalma hin dhi'eessuutii.

¹⁸ Garuu WAAQAYYO waan tokkicha kana garbicha keetiif haa dhiisu: Gooftaan koo yommuu achitti sagaduuf mana qulqullummaa Rimoon seenutti natti irkata; anis yommuu inni sagadutti nan sagada; WAAQAYYO waan kana ana garbicha keetiif haa dhiisu."

¹⁹ Eelisa'is, "Nagaan deemi" jedheen.

Erga Na'amaan xinnoo achi fagaatee booddee, ²⁰ Gehaaz tajaajilaan Elsa'i nama Waaqaa sanaa akkana ofiin jedhe; "Gooftaan koo utuu kennaa inni fide sana irraa hin fudhatin Na'amaan namicha warra Arraam kana akkasumatti gad lakkise. Dhugaa WAAQAYYO jiraataa, ani isa faana fiigeen waa irraa fudhadha."

²¹ Kanaafuu Gehaaz dafee Ni'imaan duukaa bu'e. Na'amaanis yommuu akka inni gara isaatti fiigaa jiru argetti isa simachuudhaaf gaarii irraa bu'ee, "Wanni hundi nagumaa?" jedhee isa gaafate.

²² Gehaazis akkana jedhee deebiseef; "Wanni hundinuu naguma. Gooftaan koo, 'Kunoo ammuma waldaa raajotaa keessaa dargaggoonni lama biyya gaaraa Efreem irraa natti dhufaniiru. Maaloo meetii taalaantii tokkoo fi uffata irraa jalaa lama kenniif' akkan siin jedhuuf na erge."

²³ Na'amaan immoo Gehaaziin, "Akkuma fedhe illee ta'u taalaantii lama fudhadhu" jedhe. Innis akka Gehaaz waan sana fudhatuuf cimsee isa kadhate; ergasiis meetii taalaantii lama borsaa lamatti hidhee uffata irraa jalaa lama wajjin tajaajiltoota isaatti kenne. Isaanis baatanii Gehaaz dura qajeelan. ²⁴ Gehaazis yommuu gaara bira ga'etti waan sana hojjettoota sana harkaa fuudhee mana keessa ol kaa'e. Namoota sanas of irraa geggeesse; isaanis ka'anii deeman. ²⁵ Innis ergasii dhaqee fuula gooftaa isaa Elsaai'ii dura dhaabate.

Elsaai'is, "Gehaaz, ati eessa turte?" jedhee gaafate.

Gehaaz immoo, "Ani garbichi kee eessa iyyuu hin deemne" jedhee deebise.

²⁶ Elsaai'ii garuu akkana jedheen; "Yeroo namichi sun si'i simachuuf gaarii isaa irraa bu'e sanatti hafuurri koo si wajjin hin turree? Yeroon kun yeroo itti maallaqa yookaan wayyaa, lafa qotiisaa ejersaa, iddoo dhaabaa wayinii, bushaayee, karra loonii yookaan garboota dhiiraa fi garboota nadheenii fudhataniidhaa? ²⁷ Lamxiin Na'amaan sun hamma bara baraatti si'ii fi sanyii keetiitti qabatee hafa." Innis lamxaa'ee akkuma cabbii addaatee fuula Elsaai'ii duraa ba'ee deeme.

6

Qottoon Bishaan Irra Deeme

¹ Ilmaan raajotaa sun Elsaai'ii akkana jedhan; "Kunoo, iddoo nu si wajjin wal geenyu nutti dhiphateera. ² Akka nu Yordaanos dhaqnee

tokkoon tokkoon keenya muka cirannee iddoo jiraannu achitti ijaarrannuuf nuu eeyyami.”

Innis, “Dhaqaa” jedheen.

³ Isaan keessaa namni tokko, “Maaloo ati nu garboota kee wajjin hin deemtuu?” jedhee gaafate.

Elsaa’i immoo, “Nan deema” jedhee deebise.

⁴ Innis isaan wajjin deeme.

Isaan Yordaanos dhaqanii muka cirachuu jalqaban. ⁵ Isaan keessaa tokko utuu muka muruutti jiruu qottoon muka isaa irraa buqqa’ee bishaan keessa bu’e. Namichi sunis, “Wayyoo kaa, yaa gooftaa koo; wanni kun waan ergifataamee dha!” jedhee iyye.

⁶ Namni Waaqaa sunis “Qottoon eessa bu’e?” jedhee gaafate. Yommuu inni iddoo qottoon sun bu’e isa argisiisetti Elsaa’i muka xinnaa tokko kutee achi keessa buusee akka sibiilli sun bishaan gubbaa deemu godhe. ⁷ Innis, “Ol fudhadhu” jedheen. Namichi sunis harka diriirfatee qottoo isaa fudhate.

Elsaa’i Namoota Sooriyaa Jaamse

⁸ Yeroo sanatti mootiin Sooriyaa Israa’eliin wal lolaa ture. Innis erga ajajjoota loltoota isaatiin mari’atee booddee, “Ani lafa akkasiitii fi lafa akkasii keessa qubata koo nan dhaabbadha” jedhe.

⁹ Namni Waaqaa sunis, “Sababii namoonni Sooriyaa achitti gad bu’aa jiraniif ati akka karaa sanaan hin dabarre of eeggadhu” jedhee mootii Israa’elitti ergaa erge. ¹⁰ Kanaafuu mootiin Israa’el gara iddoo namni Waaqaa sun waa’ee

isaa dubbate sanaatti nama ergee ni to'ate. Elsaa'is akka mootichi iddoowwan akkasii irraa of eeggatu ammumaa amma isa akeekkachiise.

¹¹ Wannii kun akka malee mootii Sooriyaa aarse. Innis ajajjoota loltoota isaa walitti waamee, "Isin amma nama nu keessaa mootii Israa'eliif hojjechaa jiru natti hin himtanii?" jedhee gaafate.

¹² Ajajjoota sana keessaa namni tokko akkana jedhe; "Yaa gooftaa koo mooticha, nu keessaa namni akkasii hin jiru; garuu Elsaa'i raajicha Israa'el keessa jiru sanatu dubbii ati diinqa kee keessatti dubbattu hunda mootii Israa'elitti hima."

¹³ Mootichi Sooriyaas, "Akka ani nama itti ergee isa qabsiisuu danda'uuf dhaqaatii lafa inni jiru ilaalaa" jedhee ajaje. Oduun, "Inni Dootaan keessa jira" jedhu tokkos isatti himame.

¹⁴ Innis ergasii fardeen, gaariiwwanii fi waraana jabaa achitti ni erge. Isaanis halkaniin dhaqanii magaalaa sana marsan.

¹⁵ Yommuu tajaajilaan nama Waaqaa sanaa guyyaa itti aanu ganama bariin gad ba'etti humni waraanaa tokko fardeenii fi gaariiwwanii magaalaa sana marsee ture. Tajaajilaan sunis, "Wayyoo kaa, yaa gooftaa ko, maal goonu?" jedhee gaafate.

¹⁶ Raajiin sun immoo, "Hin sodaatin; warri nu wajjin jiran warra isaan wajjin jiran caalaniitii" jedhee deebise.

¹⁷ Elsaa'is, "Yaa WAAQAYYO, akka inni arguu danda'uuf ija isaa baniif" jedhee kadhate. WAAQAYYOS ija tajaajilaa sanaa ni bane; innis

mil'atee akka gaarran sun naannoo Elsaa'itti fardeenii fi gaariiwwan ibiddaatiin guutamani jiran ni arge.

¹⁸ Diinni sun gara isaatti gad buunaan Elsaa'i, "Jara kana jaamsi" jedhee WAAQAYYON kadhate. Kanaafuu Waaqni akkuma Elsaa'i isa kadhate sana isaan jaamse.

¹⁹ Elsaa'is, "Karaan sun kana miti; magaalaa sunis kana miti. Amma na duukaa bu'aa; anis nama isin barbaaddanitti isinan geessa" jedheen. Innis akkasiin Samaariyaatti isaan ni geesse.

²⁰ Erga isaan magaalaa sana seenanii booddee Elsaa'i, "Yaa WAAQAYYO akka isaan arguu danda'aniif ija jara kanaa baniif" jedhe. WAAQAYYOS ija isaanii ni baneef; isaanis akka Samaariyaa keessa jiran ni argan.

²¹ Mootiin Israa'elis isaan arginaan, "Yaa abbaa ko, ani isaan fixuu? Ani isaan fixuu?" jedhee Elsaa'in ni gaafate.

²² Innis akkana jedhee deebise; "Isaan hin fixin; ati namoota boojite goraadee keetiin yookaan xiyya keetiin ni ajjeftaa? Akka isaan nyaatanii dhuganii gara gooftaa isaaniitti deebi'aniif nyaataa fi dhugaatii dhi'eessiif."

²³ Kanaafuu inni cidha guddaa qopheesseefii erga isaan nyaatanii dhuganii booddee of irraa isaan geggeesse; isaanis gara gooftaa isaaniitti deebi'an. Namoonni Sooriyaas ergasii deebi'anii biyya Israa'el hin weerarre.

Ben-Hadaad Samaariyaa Marse

²⁴ Yeroo gabaabaa booddee, Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa loltoota isaa hunda walitti qabatee dhaqee Samaariyaa marse. ²⁵ Beela akka malee hamaatu magaalaa sana keessa ture; waan magaalaa sun yeroo dheeraadhaaf marfamteef, mataan harree tokko meetii saqilii saddeettamatti, udaan gugee kiiloon tokko harka afur keessaa harki tokko meetii saqilii shanitti gurgurame.

²⁶ Utuu mootiin Israa’el dallaa dhagaa irraan darbuu dubartiin tokko, “Yaa gooftaa koo mooticha, na gargaari” jettee itti iyyite.

²⁷ Mootichi immoo akkana jedhee deebiseef; “Yoo WAAQAYYO si hin gargaarin ani eessaan gargaarsa siif arga? Oobdii midhaanii irraa moo? Iddoo wayinii itti cuunfan irraa?” ²⁸ Ergasii, “Rakkoon kee maal?” jedhee ishee gaafate.

Isheenis akkana jettee deebifteef; “Dubartiin kun, ‘Akka nu har’a isa nyaannuuf mucaa kee nuu kenni; bor immoo mucaa koo nyaannaatii’ naan jette. ²⁹ Kanaaf nu mucaa koo bilcheeffannee nyaanne. Guyyaa itti aanutti immoo ani, ‘Akka nu isa nyaannuuf mucaa kee nuuf kenni’ jedheen. Isheen garuu mucaa ishee ni dhokfate.”

³⁰ Mootichi yommuu dubbii dubartii sanaa dhaga’etti uffata isaa tarsiise. Utuu inni dallaa dhagaa irraan darbaa jiruu namoonni akka inni dhagna isaatti aansee wayyaa gaddaa uffatee jiru argan. ³¹ Innis, “Yoo mataan Elsa’i ilma Shaafaax, edana isa irra bule, Waaqni na haa adabu; adabbiin sunis akka malee natti haa cimuu!” jedhe.

³² Yeroo kanatti Elsa'a'i mana isaa keessa taa'aa ture; maanguddoonnis isa wajjin tataa'aa turan. Mootichi ergamaa tokko of dura erge; garuu utuu ergamaan sun hin dhufinuu Elsa'a'i maanguddootaan akkana jedhe; "Isin akka namichi nama ajjeesu kun mataa narraa kutuuf nama erge argituu? Kunoo yoo ergamaan sun dhufe balbala cufaatii ol seenuu dhowwaa. Kotteen gooftaa isaa isa duubaan dhaga'amaa jira mitii?"

³³ Utuma inni amma iyyuu isaan wajjin haasa'aa jiruu, ergamaan sun gara isaa dhufe.

Mootichis, "Balaan kun WAAQAYYO biraa dhufe. Ani si'achi maaliifin WAAQAYYON eega?" jedhe.

7

¹ Elsa'a'i, "Dubbii WAAQAYYOO dhaga'aa. WAAQAYYO akkana jedha: Bor yoona karra Samaariyaa duratti daakuun safartuun tokko saqilii tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqilii tokkotti gurgurama" jedhe.

² Ajajaan loltootaa kan mootichi irree isaatti irkate sun nama Waaqaa sanaan, "Utuma WAAQAYYO karra burqaa Samiiwwanii banee iyyuu wanni kun ta'uu danda'aa?" jedhe.

Elsa'a'i immoo, "Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkoo isaa illee hin nyaattu!" jedhe.

Warri Sooriyaa Baqatan

³ Yeroo kanatti namoota lamxii qaban afurtu balbala ittiin magaalattii seenan dura ture. Isaanis akkana waliin jedhan; "Nu maaliif hamma duunutti as teenya? ⁴ Yoo nu, 'Kottaa magaalaa seennaa' jenne, beelli achi jira; nus ni duuna. Yoo as turre ni duuna. Kanaafuu kottaa gara

qubata warra Sooriyaa dhaqnaa. Yoo isaan nu maaran ni jiraanna; yoo isaan nu fixan immoo ni dhumna.”

⁵ Isaan galgala dimimmisaan ka’anii gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqan. Yommuu isaan qubata sana bira ga’anitti namni tokko iyyuu achi hin turre; ⁶ Kunis sababii Gooftaan akka warri Sooriyaa didichuu gaariwwanii, fardeenitii fi kan waraana guddaa dhaga’anii, “Kunoo, mootiin Israa’el nu dha’uuf jedhee mootii Heetotaatii fi mootii warra Gibxi nutti bitateera!” waliin jedhan godheef. ⁷ Kanaafuu isaan dunkaana isaanii, fardeenii fi harroota isaanii dhiisanii dimimmisaan baqatan. Qubata isaanii akkuma jirutti dhiisanii lubbuu isaanii oolfachuudhaaf ni baqatan.

⁸ Namoonni lamxii qaban sun daarii qubata sanaa bira ga’anii dunkaana tokko seenan. Isaanis waa nyaatanii dhuganii meetii, warqee fi wayyaa guurratanii dhaqanii dhokfatan. Amma illee deebi’anii dunkaana biraa seenanii waa keessaa guurratanii akkasuma dhokfatan.

⁹ Kana irratti isaan akkana waliin jedhan; “Nu waan qajeelaa hojjechuutti hin jirru; guyyaan kun guyyaa oduu gaarii ti; nu garuu inuma cal’ifne. Yoo nu hamma bari’utti cal’ifne adabbiitu nu eeggata. Kanaafuu kottaa dafnee dhaqnee oduu kana mana mootummaatti himnaa.”

¹⁰ Isaanis dhaqanii namoota karra magaalaa eegan waamanii, “Nu gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqne; namni tokko illee achi hin turre; sagaleen nama tokkoo iyyuu hin dhaga’amne. Fardeenii fi harroota hidhamanii fi

dunkaana akkuma dhaabametti dhiifame qofatu ture” jedhan. ¹¹ Warri karra eegan sunis oduu kana ni labsan; oduun sunis masaraa mootummaa keessatti ni dhaga’ame.

¹² Mootichis halkaniin ka’ee ajajjoota loltoota isaatiin akkana jedhe; “Ani waan warri Sooriyaa nutti hojjetan isinittin hima; isaan akka nu beelaan miidhamaa jirru beeku; kanaafuu isaan, ‘Dhugumaan isaan gad ni ba’u; ergasiis nu utuma lubbuun jiranuu isaan qabnee magaalattii seenna’ jedhanii yaaduudhaan baadiyyaa keessa dhokachuudhaaf qubata dhiisanii ba’an.”

¹³ Ajajjoota loltoota isaa keessaa tokko akkana jedhee deebise; “Namoonni tokko tokko fardeen magaalaa keessatti hafan keessaa shan fudhatanii haa deeman. Rakkinni isaanii akkuma Israa’eloota asitti hafan hundaa ti; dhugumaan isaan akkuma Israa’eloota dhuman sana hundaa ni ta’u. Kanaafuu kottaa waan ta’e beekuudhaaf isaan erginaa.”

¹⁴ Kanaafuu isaan gaariwwan lama fardeen isaanii wajjin ni filan; mootichis, “Dhaqaatii ilaalaa” jedhee loltoota Sooriyaa duubaan isaan erge. ¹⁵ Isaanis hamma Yordaanositti isaan duukaa bu’an; kunoo karaan hundi uffataa fi mi’a warri Sooriyaa yeroo ariitiidhaan baqatanitti daddarbataniin guutamee ture. Ergamoonni sunis deebi’anii mootichatti himan. ¹⁶ Ergasiis namoonni gad yaa’anii qubata warra Sooriyaa ni saaman. Kanaafuu akkuma WAAQAYYO dubbate sana daakuun safartuun tokko saqilii tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqilii tokkotti gurgurame.

¹⁷ Mootichis yeroo kanatti ajajaa loltootaa kan irree isaatti irkatee ture sana itti gaafatamaa karraa godhee muude; namoonnis karra duratti isa irra yaa'an; innis akkuma namni Waaqaa yeroo mootichi mana isaa dhufetti dubbate sana ni du'e. ¹⁸ Kunis akkuma namni Waaqaa sun, "Bori yoona karra Samaariyaa duratti daakuun safartuun tokko saqilii tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqilii tokkotti ni gurgurama" jedhee mootichatti hime sana ta'e.

¹⁹ Ajajaan loltootaa sunis nama Waaqaa sanaan "Utuma WAAQAYYO karra burqaa samii-wwanii bane illee wanni kun ta'uu danda'aa?" jedhe. Namni Waaqaa sun immoo, "Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkicha isaa illee hin nyaattu!" jedhe. ²⁰ Wanni isa irra ga'es dhugumaan kanaa dha; inni waan namoonni karra duratti isa irra yaa'aniif du'eetii.

8

Lafti Dubartii Suunam Ni Deebi'eef

¹ Yeroo kanatti Elsa'a'i dubartii ilma ishee du'aa kaaseef sanaan, "Sababii WAAQAYYO beela waggaa torba turu tokko biyya kanatti aja-jeeff, maatii kee wajjin asii deemiitii iddoo jiraachuu dandeessu kam iyyuu jiraadhu" jedhe. ² Dubartiin sunis kaatee akkuma namni Waaqaa sun jedheen goote. Ishee fi maatiin ishee dhaqanii biyya Filisxeemotaa keessa waggaa torba jiraatan.

³ Isheenis dhuma waggaa torbaatti biyya Filisxeemotaatii deebitee manaa fi lafa ishee kadhachuuf gara mootichaa ni dhaqxe. ⁴ Mootichis,

“Mee waan Elsaai’i hojjete gurguddaa natti himi” jedhee Gehaaz tajaajilaa nama Waaqaa sana wajjin haasa’aa ture. ⁵ Utuma Gehaaz akka Elsaai’i nama du’e illee du’aa kaase isatti himuutti jiruu dubartiin Elsaai’i ilma ishee du’aa kaaseef sun manaa fi lafa ishee kadhachuudhaaf gara mootichaa dhufte.

Gehaazis, “Yaa gooftaa koo mooticha, dubartiin Elsaai’i mucaa ishee du’aa kaaseef sun kunoo ti” jedhe. ⁶ Mootichi waa’ee waan sanaa dubartitii gaafate; isheenis itti himte.

Innis ergasii qondaala tokko dubbii isheetti ramadee, “Galii guyyaa isheen biyyaa baatee jalqabee lafa qotiisaa ishee irraa argame hunda itti dabaliitii waan kan ishee ture hunda deebisiif” jedheen.

Hazaa’eel Ben-Hadaadin Ajeese

⁷ Elsaai’i Damaasqoo dhaqe; Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa immoo dhukkubsatee ture. Mootiin sunis yommuu, “Namni Waaqaa sun as dhufee jira” jedhanii itti himanitti, ⁸ Hazaa’eeliin akkana jedhe; “Kenna wayii fudhadhuutii dhaqii nama Waaqaa sana simadhu. Karaa isaatiinis, ‘Ani dhukkuba kana irraa nan hafa?’ jedhii WAAQAYYON gaafadhu.”

⁹ Hazaa’eelis waan Damaasqoo keessaa akka malee gaggaarii ta’e fudhatee kenna fe’iisa gaala afurtamaatiin Elsaai’in simachuu dhaqe. Ol seenees fuula isaa dura dhaabatee, “Ilma kee Ben-Hadaad mooticha Sooriyaatu, ‘Ani dhukkuba kana irraa hafa?’ jedhee sitti na erge” jedheen.

¹⁰ Elsa'a'i immoo, "Dhaqiitii, 'Ati dhugumaan irraa haftu jedhiin; garuu WAAQAYYO akka inni dhugumaan du'u na argisiiseera" jedhee deebiseef. ¹¹ Elsa'a'i hamma Hazaa'eel qaana'utti utuu ija irraa hin buqqifatin isa ilaale. Ergasii namni Waaqaa sun boo'uu jalqabe.

¹² Hazaa'eelis, "Gooftaan koo maaliif boo'a?" jedhee gaafate.

Inni immoo akkana jedhee deebise; "Sababii ani miidhaa ati Israa'elitti fiddu beekuuf; ati da'annoo isaaniitti ibidda naqxa; dargaggoota isaanii goraadeedhaan fixxa; daa'imman isaanii lafaan dhoofta mimmiciriqisita; dubartoota isaanii kanneen ulfaa'an garaa baqaqsita."

¹³ Hazaa'eel, "Ani garbichi kee sareen kun akkamiin waan hamtuu akkanaa hojjedha?" jedhe.

Elsa'a'i immoo, "WAAQAYYO akka ati mootii Sooriyaa taatu na argisiiseera" jedhee deebiseef.

¹⁴ Hazaa'eel ergasii Elsa'a'i biraa ba'ee gara gooftaa isaatti deebi'e. Yommuu Ben-Hadaad, "Elsa'a'i maal siin jedhe?" jedhee gaafatettis, Hazaa'eel, "Inni akka ati dhugumaan irraa haftu natti hime" jedhee deebise. ¹⁵ Inni garuu guyyaa itti aanu wayyaa furdaa tokko fuudhee bishaan keessa cuuphee fuula mootichaa haguuge; akkasiin mootichi du'e. Ergasii Hazaa'eel iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

Yehooraam Mooticha Yihuudaa
8:16-24 kwf - 2Sn 21:5-10,20

¹⁶ Bara Yehooraam ilma Ahaab mooticha Israa'el keessa waggaa shanaffaatti Yooraaam ilmi Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa sun

mootii ta'ee bulchuu jalqabe. ¹⁷ Yeroo sanatti umuriin isaa waggaa soddonii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa saddeet ni bulche. ¹⁸ Innis akkuma manni Ahaab godhee ture sana karaa mootota Israa'el duukaa bu'e; intala Ahaab fuudhee tureetii. Fuula WAAQAYYOO durattis waan hamaa hojjete. ¹⁹ Ta'us WAAQAYYO sababii garbicha isaa Daawitiif jedhee Yihuudaa balleessuun fedhii WAAQAYYOO hin turre. Inni Daawitii fi sanyii isaatiif ibsaa bara baraa dhaabuuf kakuu galee ture.

²⁰ Bara Yooraam keessa Edoom Yihuudaatti fincilee mootii ofii isaa moosifate. ²¹ Kanaafuu Yooraam gaariwwan isaa hunda wajjin Zaa'iiri dhage. Warri Edoomis isaa fi ajajjoota gaariwwan isaa marsan; inni garuu halkaniin ka'ee isaan ni dha'e; loltoonni isaa garuu gara biyya isaaniitti baqatan. ²² Edoom hamma har'aatti illee akkuma Yihuudaatti finciletti jira. Libnaanis yeruma sanatti fincile.

²³ Wantoonni bara mootummaa Yooraam keessa hojjetaman kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? ²⁴ Yooraam abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti isaan biratti ni awwaalame. Ahaaziyaan ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

Ahaaziya Mooticha Yihuudaa
8:25-29 kwf - 2Sn 22:1-6

²⁵ Bara Yehooram ilma Ahaab mooticha Israa'el keessa waggaa kudha lammaffaatti Ahaaziyaan ilmi Yooraam mootii Yihuudaa ta'ee

bulchuu jalqabe. ²⁶ Ahaaziyaan yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa tokko ni bulche. Maqaan haadha isaa Ataaliyaa dha; isheenis intala ilma Omrii mooticha Israa'el sanaa turte. ²⁷ Innis karaa mana Ahaab duukaa bu'ee, akkuma manni Ahaab godhe sana fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete; inni karaa fuudhaatiin maatii Ahaabitti firoomee tureetii.

²⁸ Ahaaziyaanis Yooraam ilma Ahaab wajjin Hazaa'eel mooticha Arraam loluudhaaf Raamoot Gili'aaditti duule. Warri Arraamis Yooraamin ni madeessan; ²⁹ kanaafuu Yehooraam mootichi madaa warri Arraam yeroo inni Raamaat keessatti Hazaa'eel mooticha Arraam wajjin wal loletti isa madeessan sana fayyuuf jedhee Yizri'eelitti deebi'e.

Kana irratti Ahaaziyaan ilmi Yooraam mootichi Yihuudaa sababii inni madaa'ee tureef Yooraam ilma Ahaab arguuf gara Yizri'eelitti gad bu'e.

9

Yehuun Mootii Israa'el ta'ee Dibame

¹ Elsa'a'i raajichi ilmaan raajotaa keessaa nama tokko waamee akkana jedheen; "Mudhii kee hidhadhuutii bilqaaxxii zayitii kana fuudhii Raamooti Gili'aad dhaqi. ² Yeroo achi geessutti Yehuu ilma Yehooshaafaax ilma Nimshii sana barbaadi. Gara isaa dhaqiitii miiltota isaa biraa isa fuudhiitii diinqatti isa galchi. ³ Ergasii bilqaaxxii sana fuudhii zayitii sana mataa isaatti naqiitii, 'WAAQAYYO akkana jedha: Ani Israa'el

irratti mootii godhee si dibeera.’ Ergasii balbala banadhuutii fiigi malee hin turin!”

⁴ Kanaafuu raajichi dargaggeessi sun ka’ee Raamooti Gili’aad dhage. ⁵ Yommuu achi ga’ettis ajajjoota loltootaa kanneen walitti qabamanii tataa’an arge. Innis, “Yaa ajajaa, ani ergaa siif qaba” jedhe.

Yehuun immoo, “Nu keessaa, ati eenyuuf ergaa qabda?” jedhee gaafate.

Innis, “Yaa ajajaa, si’iif” jedhee deebise.

⁶ Yehuun ka’ee mana ol seene. Raajichi sun mataa Yehuutti zayitii naqee akkana jedheen; “WAAQAYYO Waaqni Israa’el akkana jedha; ‘Ani saba WAAQAYYOO, Israa’el irratti mootii godhee sin diba. ⁷ Ati mana gooftaa keetii mana Ahaab balleessuu qabda; anis dhiiga garboota koo raajotaatii fi dhiiga garboota WAAQAYYOO kanneen Iizaabel dhangalaafte hunda haaloo nan baasa. ⁸ Manni Ahaab guutumaan guutuutti ni bada. Ani dhiira maatii Ahaab kanneen Israa’el keessatti hafan hunda garbas ta’u birmaduu nan balleessa. ⁹ Ani mana Ahaab akkuma mana Yerobi’aam ilma Nebaatii fi akkuma mana Ba’ishaan ilma Ahiiyaa sanaa nan godha. ¹⁰ Iizaabelin immoo sarootatu biyya Yizri’eel keessatti nyaata; namni tokko iyyuu ishee hin awwaalu.’” Innis ergasii balbala bana-tee fiige.

¹¹ Yehuun gara ajajjuuwwan isa wajjin turan sanaatti gad baanaan isaan keessaa namni tokko, “Wanni hundi nagumaa? Namichi maraatuun kun maaliif si bira dhufe?” jedhee isa gaafate.

Yehuunis, “Ati namichaa fi waan inni dubbate ni beekta” jedhee deebiseef.

¹² Isaanis, “Kun dhugaa miti! Nutti himi” jedhaniin.

Yehuun, “Wanni inni natti hime kanaa dha; ‘WAAQAYYO akkana jedha: Ani Israa’el irratti mootii godhee si dibeera’ ” jedhee deebiseef.

¹³ Isaan dafanii wayyaa isaanii of irraa fuudhanii gulantaawwan duwwaa irra isa jala afan. Ergasii immoo malakata afuufanii, “Yehuun mootii dha!” jedhan.

Yehuun Yehooraamii fi Ahaaziyaa Ajeese
9:21-29 kwf - 2Sn 22:7-9

¹⁴ Kanaafuu Yehuun ilmi Yehooshaafaax ilmi Nimshii Yooraamitti malate. Yeroo sanatti Yooraamii fi Israa’el hundi Raamooti Gili’aad irraa Hazaa’eel mooticha Sooriyaa eegaa turan; ¹⁵ Yehooraam mootichi garuu madaa warri Arraam yeroo inni Hazaa’eel mooticha Arraamiitiin wal loletti isa madeessan sanaaf wal’aansa argachuuf jedhee Yizri’eelitti deebi’ee ture. Yehuun, “Yoo yaadni kee kana ta’e, akka namni tokko iyyuu magaalaa keessaa gad ba’ee dhagee oduu kana Yizri’eel keessatti odeessu hin eeyyamin” jedhe. ¹⁶ Innis ergasii gaarii isaa seenee sababii Yooraam achitti boqochaa jiruu fi sababii Ahaaziyaa mootichi Yihuudaa isa arguuf gad bu’eef Yizri’eelitti qajele.

¹⁷ Eegduun gamoo eegumsaa kan Yizri’eel keessaa irra dhaabachaa ture sun yommuu loltoota Yehuu kanneen dhufaa jiran argetti, “Ani loltoota dhufaa jiran tokkon arga” jedhee iyye.

Yehooraaamis, “Abbaa fardaa tokko waamiitii akka inni isaanitti gad ba’ee, ‘Isin naguma dhuf-tanii?’ jedhee isaan gaafatuuf itti ergi” jedhee ajaje.

¹⁸ Abbaan fardaa sunis Yehuu arguuf gulufee dhagee, “Mootichi, ‘Isin naguma dhuf-tanii?’ jedha” jedheen.

Yehuun immoo, “Ati nagaa irraa maal qabda? Garagaliitii na duukaa bu’i” jedhee deebise.

Eegduun sunis, “Ergamaan isaan bira ga’eera; garuu as hin deebine” jedhee hime.

¹⁹ Kanaafuu mootichi abbaa fardaa lammaffaa erge. Innis gara isaanii dhagee, “Mootichi, ‘Isin naguma dhuf-tanii?’ jedha” jedheen.

Yehuun immoo, “Ati nagaa irraa maal qabda? Garagaliitii na duukaa bu’i” jedhee deebise.

²⁰ Eegduun sunis, “Inni isaan bira ga’eera; garuu as hin deebine. Oofichi isaa akkuma ooficha Yehuu ilma Nimshii sanaa ti; inni akkuma nama maraate tokkootti oofaatii” jedhee hime.

²¹ Kana irrati Yehooraaam, “Gaarii koo naa qopheessaa” jedhee ajaje. Erga gaariin qophe-effamee booddee Yehooraaam mootichi Israa’elii fi Ahaaziyaan mootichi Yihuudaa, tokkoon tokkoon isaanii gaarii isaanii yaabbatanii Yehuu simachuu dhaqan. Isaanis lafa qotiisaa Naabot namicha Yizri’eel sanaa keessatti isa argatan.

²² Yehooraaam yommuu Yehuu argetti, “Iyyuu, ati naguma dhuftee?” jedhee gaafate.

Yehuun immoo, “Hamma sagaagalummaa fi falfalli haadha kee Iizaabel biyya guutee jirutti

nagaa maaltu jiraachuu danda'a?" jedhee deebise.

²³ Yehooraa of irra garagalee Ahaaziyaadhaan, "Yaa Ahaaziya, wanni kun maltummaa dha!" jedhee baqate.

²⁴ Yehuun xiyya isaa darbatee gatiittii Yehooraa gidduu waraane; xiyyi sunis onnee isaa keessa fulla'e; innis gaarii isaa keessatti kufe. ²⁵ Yehuunis ajajaa gaarii isaa Bidqaariin akkana jedhe; "Isa fuudhiitii lafa qotiisaa Naabot namicha Yizri'eel sanaa keessatti gati. Akka WAAQAYYO gaafa anii fi ati gaariidhaan Ahaab abbaa isaa duubaan gulufaa turre sana akkana jedhee waa'ee isaa raajii dubbate yaadadhu:

²⁶ 'Ani kaleessa dhiiga Naabotiitii fi dhiiga ilmaan isaa argeera, jedha WAAQAYYO; ani dhugumaan akka ati gatii dhiiga sanaa lafa qotiisaa sana irratti baafu nan godha' jedha WAAQAYYO. Egaa amma isa fuudhiitii akkuma dubbii WAAQAYYOOTTI lafa qotiisaa sana keessatti isa gati."

²⁷ Ahaaziya mootichi Yihuudaa yommuu waan kana argetti karaa Beet Hagaanitti geessuun baqate. Yehuun, "Isas ajjeesaa!" jedhee iyyaa isa ari'e. Isaanis karaa Guuritti geessu irratti Yible'aam biratti isa madeessan; inni garuu Megidootti baqatee achitti du'e.

²⁸ Tajaajiltoonni isaa gaariidhaan Yersaaleemitti isa geessanii awwaala isaa kan Magaalaa Daawit keessaatti abbootii isaa biratti isa awwaalan.

²⁹ Bara Yooraam ilma Ahaab keessa waggaa kudha tokkoffaatti Ahaaziyaan mootii Yihuudaa ta'e.

Iizaabel Ajjeefamte

³⁰ Ergasii Yehuun ka'ee Yizri'eel dhage. Iizaabel yommuu waan kana dhageessetti ija ishee kuulattee mataa dha'attee foddaa keessaan ala ilaalte. ³¹ Akkuma Yehuun karraan ol seeneen Iizaabel, "Zimrii, ati namichi gooftaa kee ajjeefte naguma dhuftee?" jetteen.

³² Innis foddaa sana keessaan ol ilaalee, "Eenyutu na bira jira? Eenyuu dha?" jedhe. Xu'aashiiwwan lama yookaan sadii ta'an gara isaa gad ilaalan. ³³ Yehuun, "Ishee gad darbadhaa!" jedheen. Kanaafuu isaan gad ishee darbatan; akkasiin dhiigni ishee keenyan manaatii fi fardeen kotteedhaan ishee irra yaa'an sanatti faffaca'e.

³⁴ Yehuun ol seenee waa nyaatee dhuge. Innis, "Dubartii abaaramtuu kana fuudhaatii awwaalaa; isheen intala mootii turteetii" jedhe.

³⁵ Isaan garuu yeroo ishee awwaaluuf gad ba'anitti buqqee mataa ishee, harkaa fi miilla ishee malee waan tokko illee hin argine.

³⁶ Isaanis deebi'anii Yehuutti himan; innis akkana jedhe; "Kun dubbii WAAQAYYO karaa garbicha isaa Eeliyaas namicha Tishbii sanaatiin akkana jedhee dubbatee dha: Lafa qotiisaa Yizri'eel keessaa tokko irratti saronni foon Iizaabel ni nyaatu. ³⁷ Reeffi Iizaabelis akka namni tokko iyyuu, 'Kun Iizaabel' jechuu hin dandeenyeef lafa qotiisaa Yizri'eel keessaa tokko irratti akkuma kosii ta'a."

10

Maatiin Ahaab Ajjeefaman

¹ Yeroo sanatti Ahaab ilmaan torbaatama Samaariyaa keessaa qaba ture. Kanaafuu Yehuun xalayoota barreessee qondaaltota Yizri'eelitti, maanguddootattii fi guddiftoota ilmaan Ahaabitti gara Samaariyaatti erge. Inni akkana jedhe; ² "Akkuma xalayaan kun isin ga'een, waan ilmaan gooftaa keessanii isin bira jiranii fi waan isinis gaariiwwanii fi fardeen, magaalaa jabeeffamee ijaaramee fi mi'a lolaa qabdaniif, ³ ilmaan gooftaa keessanii keessaa kan warra kaan caaluu fi kan ni mala jettanii yaaddan filadhaatii teessoo abbaa isaa irra teessisaa. Ergasiis mana abbaa keessaniitiif lolaa."

⁴ Isaan garuu akka malee sodaatanii, "Yoo mootonni lama isa hin danda'in nu akkamiin isa dandeenya?" waliin jedhan.

⁵ Kanaafuu bulchaan masaraa mootummaatii fi shuumiin magaalattii, maanguddoonnii fi guddiftoonni, "Nu garboota kee ti; waan ati jettu hunda ni hojjenna. Nu nama tokko illee mootii goonee hin filannu; ati mataan kee waanuma jaallatte godhi" jedhanii ergaa kana Yehuutti ergan.

⁶ Yehuun immoo, "Isin yoo garee koo taatanii fi yoo naa ajajamtan, mataa ilmaan gooftaa keessanii kukkutaatii bori yeroo kanatti Yizri'eelitti naa fidaa" jedhee xalayaa lammaffaa barreesse.

Yeroo kanatti ilmaan mootii torbaatamanuu namoota magaalaa sanaa bebeekamoo kanneen isaan guddisan bira turan. ⁷ Yommuu

xalayaan sun isaan ga’etti namoonni kunneen ilmaan mootii torbaatamman sana hundumaa ni gogorra’an. Mataa isaaniis guubootti naqanii gara Yizri’eelitti Yehuudhaaf ni ergan. ⁸ Ergamtichi yommuu deebi’etti, “Isaan mataa ilmaan mootii fidaniiru” jedhee Yehuutti hime.

Yehuun immoo, “Mee balbala ittiin magaalattii seenan duratti iddoo lamatti tuulaatii hamma lafti bariitutti tursaa” jedhee ajaje.

⁹ Yehuun guyyaa itti aanu ganamaan ka’ee gad ba’e. Fuula namoota hundaa dura dhaabatees akkana jedhe; “Isin yakka hin qabdan. Namni gooftaa kootti malatee isa ajjeese anuma; garuu warra kana hunda eenyutu fixe? ¹⁰ Kanaafuu akka dubbiin WAAQAYYO mana Ahaab irratti dubbate tokko iyyuu lafa hin buune beekaa. WAAQAYYO waan karaa garbicha isaa Eeliyaasiin dubbate sana guuteera.” ¹¹ Yehuunis akkasiin nama mana Ahaab keessaa Yizri’eel keessatti hafe kam iyyuu, namoota isaa gurguddaa, mi-choota isaa kanneen itti dhi’aatanii fi luboota isaa, utuu nama tokko illee hin hambisin hunda isaaniis fixe.

¹² Yehuun ergasii ka’ee Samaariyaa dhaqe. Innis yommuu Beet Eekad ga’etti, ¹³ firoota Ahaaziyaa mootii Yihuudaa keessaa namoota tokko tokko argee, “Isin eenyu?” jedhee gaafate.

Isaanis, “Nu firoota Ahaaziyaa; nu maatii mootichaatii fi ilmaan haadha mootichaa dubbisuu dhufne” jedhanii deebisan.

¹⁴ Innis, “Utuma lubbuudhaan jiranuu isaan qabaa!” jedhee ajaje. Kanaafuu utuma isaan lubbuun jiranuu qabanii boolla bishaanii Beet Eekad biratti afurtamii lamaan isaaniis

gogorra'an. Inni isaan keessaa nama tokko illee hin hambifne.

¹⁵ Erga achii deemee immoo Yehoonadaab ilma Rekaab utuu inni gara isaa dhufuutti jiruu arge. Yehuunis isa dubbisee, "Akkuma ani gara kee jiru ati gara koo jirta moo?" jedhee isa gaafate.

Yehoonadaabis, "Ani gara kee jira" jedhee deebise.

Yehuunis, "Yoo akkas ta'e harka kee natti kenni" jedheen. Innis harka isaa itti kenne. Yehuunis isa gargaaree gaariitti ol isa baase.

¹⁶ Yehuun, "Na wajjin kottuutii hinaaffaa ani WAAQAYYOOF qabu ilaali" jedheen. Ergasiis gaarii isaatiin isa fudhatee deeme.

¹⁷ Yehuun yommuu Samaariyaa ga'etti maatii Ahaab keessaa kanneen achitti hafan hunda fixe; innis akkuma dubbii WAAQAYYO Eeliyaasitti dubbate sanaatti isaan balleesse.

Tajaajiltoonni Ba'aal ajjeefaman

¹⁸ Ergasii Yehuun saba hunda walitti waamee akkana jedheen; "Ahaab xinnuma Ba'aalin tajaajile. Yehuun garuu guddisee isa tajaajila.

¹⁹ Kanaafuu amma raajota Ba'aal hunda, tajaajiltoota isaa hundaa fi luboota isaa hunda walitti waamaa. Waan ani qalma guddaa isaa Ba'aaliif dhi'eessuuf tokkoon isaanii iyyuu hin hafin. Namni hafu kam iyyuu si'achi lubbuudhaan hin jiraatu." Yehuun garuu tajaajiltoota Ba'aal barbadeesuudhaaf sobee akkas jedhe.

²⁰ Yehuun, "Ulfina Ba'aaliif jedhaatii yaa'ii waamaa" jedhe. Kanaafuu isaan ni labsan.

²¹ Kana irratti inni Israa'el guutuu keessa ergaa

ergee akkasiin tajaajiltoonni Ba'aal hundinuu ni dhufan; tokkoon isaanii iyyuu hin hafne. Isaanis mana waqeffannaa Ba'aalitti ol galan; manni sunis gama tokkoo hamma gama kaaniitti guutame. ²² Yehuunis namicha uffata eeguun, "Tajaajiltoota Ba'aal hundaaf uffata fidi" jedhe. Kanaafuu namichi sun wayyaa fideef.

²³ Yehuu fi Yehoonaadaab ilmi Rekaab sun mana waqeffannaa Ba'aal ol seenan. Yehuunis tajaajiltoota Ba'aaliin, "Mee asii fi achi ilaalaatii akka tajaajiltoota Ba'aal malee tajaajiltoonni WAAQAYYOO tokko iyyuu isin wajjin as hin jirre hubadhaa" jedhe. ²⁴ Kanaafuu isaan qalmaaf fi aarsaa gubamu dhi'eessuuf ol galan. Yehuun yeroo sanatti nama saddeettama ala dhaabee, "Namni warra ani harka keessanitti kennu kanneen keessaa akka tokko iyyuu miliqu godhu kam iyyuu qooda lubbuu namicha sanaa lubbuu isaa dhaba" jedhee akeekkachiisee ture.

²⁵ Yehuun akkuma aarsaa gubamu sana dhi'eessee raawwateen, "Ol seenaatii isaan fixaa; akka namni tokko iyyuu miliqu hin godhinaa" jedhee eegdotaa fi ajajjoota sana ajaje. Kanaafuu isaan goraadeedhaan warra sana cicciran. Eegdotaa fi ajajjooonni sun reeffa isaanii alatti gad dadarbatanii kutaa mana waqeffannaa Ba'aal kan gara keessaatti ol galan. ²⁶ Isaanis mana Ba'aal keessaa fakkiwwan gad baasanii guban. ²⁷ Isaan fakkii Ba'aal caccabsanii mana Ba'aalis diigan. Namoonnis hamma guyyaa har'aatti lafa itti bobbaa ba'an godhatanii itti fayyadamu.

²⁸ Akkasiin Yehuun Israa'el keessaa waqeffannaa Ba'aal balleesse. ²⁹ Ta'us inni iyyuu

cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine; cubbuun kunis fakkii jabbii warqee irraa hojjetamee Beet'eelii fi Daanitti waaqeffachuu isaanii ti.

³⁰ WAAQAYYOS Yehuudhaan akkana jedhe; “Sababii ati waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e fiixaan baasuu keessatti waan gaarii hojjettee fi waan ani mana Ahaab irratti hojjechuuf garaadhaa qabu hunda hojjetteef sanyiiwwan kee hamma dhaloota afuraffaatti teessoo Israa'el irra ni taa'u.” ³¹ Ta'us Yehuun seera WAAQAYYO Waaqa Israa'el garaa guutuudhaan eeguuf of eeggannoo hin goone. Inni cubbuu Yerobi'aam kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine.

³² Bara sana keessa WAAQAYYO lafa Israa'el irraa kukkutee xinneessuu jalqabe. Hazaa'eelis guutummaa bulchiinsa isaanii keessatti Israa'eloota mo'ate; ³³ kunis gama ba'a Yordaanosiin biyya Gili'aad hunda jechuunis biyya Gaad, biyya Ruubeenii fi biyya Minaasee kan Aro'er laga Arnoon biratti argamtu sanaa jalqabee Gili'aadii hamma Baashaaniitti jiruu dha.

³⁴ Wantoonni bara mootummaa Yehuu keessa hojjetaman biraa, wanni inni hojjetete hundii fi jabinni isaa hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii?

³⁵ Yehuun abbootii isaa wajjin boqotee Samaariyaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yehoo'aahaaz iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. ³⁶ Yehuun Samaariyaa keessa taa'ee waggaa digdamii saddeet Israa'elin bulche.

11

Ataaliyaa fi Yoo'aash

11:1-21 kwf - 2Sn 22:10-23:21

¹ Ataaliyaan haati Ahaaziyaa yommuu akka ilmi ishee du'e argitetti kaatee maatii mootii guutummaan guutuutti balleessite. ² Yehooshebaati intalli Yooraam mootichaa obboleettiin Ahaaziyaa sun garuu ilmaan moototaa kanneen ajjeefamuuf turan keessaa Yoo'aash ilma Ahaaziyaa hattee fudhatte. Isheenis Ataaliyaa jalaa isa dhoksuuf jettee isaa fi guddiftuu isaa kutaa hirribaa keessa teessifte. Kanaafuu inni hin ajjeefamne. ³ Innis bara Ataaliyaan biyya bulchaa turte hunda guddiftuu isaa wajjin mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessatti dhokfamee waggaa ja'a jiraate.

⁴ Yehooyaadaan waggaa torbaffaatti ajajjuuwwan dhibbaa, namoota Kaariittii fi eegdotatti nama ergee akka isaan mana qulqullummaa WAAQAYYOOTII gara isaa dhufan godhe. Innis mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessatti isaan wajjin kakuu seene. Ergasiis ilma mootii isaanitti argisiise. ⁵ Akkana jedhees isaan ajaje; "Wanni isin gochuu qabdan isa kana: Isin warri garee sadii keessa jirtan kanneen guyyaa Sanbataatiin hojiitti bobbaatan harka sadii keessaa harki tokko mana mootii, ⁶ harka sadii keessaa harkii tokko Karra Suur, harka sadii keessaa harkii tokko immoo karra eegdota dabaree dabareedhaan mana qulqullummaa eegan dugda duubaan jiru haa eegu; ⁷ isin warri garee lamaan kaan keessa jirtan kanneen guyyaa

Sanbataatiin hojii irraa boqottan hundinuu immoo mana qulqullummaa mootiidhaaf eeguu qabdu. ⁸ Tokkoon tokkoon keessan mi'a lolaa harkatti qabadhaatii mootichatti naanna'aa dhadhaabadhaa. Namni naannoo isin jirtanitti dhi'aatu kam iyyuu haa ajjeefamu. Lafa inni dhaqu hundatti mootichatti dhi'oo jiraadhaa."

⁹ Ajajjuuwwan dhibbaa sunis akkuma Yehooyaadaan lubichi ajaje sana ni godhan. Tokkoon tokkoon isaaniis namoota isaanii warra guyyaa Sanbataatiin hojiitti bobba'anii fi warra hojii irraa boqotan fudhatanii Yehooyaadaa lubicha bira dhufan. ¹⁰ Innis eeboowwanii fi gaachanawwan Daawit Mootichaa kanneen mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessa turan ajajjoota sanaaf ni kenne. ¹¹ Eegdonni sunis, tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii karaa kibbaatii fi karaa kaaba mana qulqullummaatiin iddoo aarsaatii fi mana qulqullummaa biratti mootichatti naanna'anii ni dhadhaabatan.

¹² Yehooyaadaanis ilma mootichaa fidee mataa isaa irra gonfoo kaa'e; inni garagalcha kakuu itti kennee, "Inni mootii dha" jedhee labse. Isaanis isa diban; harka dha'aniis, "Mootichi bara baraan haa jiraatu!" jedhanii iyyan.

¹³ Ataaliyaan yommuu waca eegdotaatii fi namootaa dhageessetti gara namoota sanaa mana qulqullummaa WAAQAYYOO dhaqxe. ¹⁴ Yeroo isheen ilaaltetti mootichi akkuma baratame sanatti utubaa bira dhaabatee ture. Qondaaltonnii fi warri malakata afuufan mooticha bira turan; namoonni biyya sanaa

hundinuus gammadanii malakata afuufaa turan. Kana irratti Ataaliyaan uffata ishee tarsaafttee, “Kun maltummaa dha! Kun maltummaa dha!” jettee iyyite.

¹⁵ Yehooyaadaan lubichis, “Hiriira gidduudhaa baasaatii ishee fidaa; nama ishee irra dhufu kam iyyuu goraadeedhaan ajjeesaa” jedhee ajajjuuwwan dhibbaa kanneen kutaawwan loltootaa sana irratti ramadaman ajaje. Lubichi, “Isheen mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessatti ajjeefamuu hin qabdu” jedhee tureetii.

¹⁶ Kanaafuu isaan akkuma isheen balbala fardeen ittiin masaraa mootii seenan geesseen ishee qabanii achumatti ishee ni ajjeesan.

¹⁷ Ergasiis Yehooyaadaan akka isaan saba WAAQAYYOO ta’aniif jedhee WAAQAYYOO fi mootii fi saba gidduutti kakuu dhaabe. Akkasumas mootichaa fi saba gidduutti kakuu ni dhaabe.

¹⁸ Sabni biyyattii hundinuu gara galma Ba’aal dhaqee diige. Isaanis iddoowwan aarsaatii fi waaqota tolfamoo caccabsanii hurreessanii Mataan lubicha Ba’aal sana illee iddoowwan aarsaa duratti ni ajjeesan.

Ergasii Yehooyaadaan lubichi mana qulqullummaa WAAQAYYOTTI eegdota ni ramade.

¹⁹ Innis ajajjuuwwan dhibbaa, warra Kaarii, eegdotaa fi namoota biyyattii hunda fudhatee dhaqee isaan wajjinis mana qulqullummaa WAAQAYYOOTII mooticha gad baasanii fidanii karaa karra eegdotaatiin masaraa mootummaa seenan. Mootichis teessoo mootii irra taa’e.

²⁰ Saboonni biyyattii hundi ni ililchan. Sababii Ataaliyaan masaraa mootummaa keessatti

goraadeedhaan ajjeefamteef magaalaa sun nagaa argatte.

²¹ Yoo'aash yeroo mootii ta'ee bulchuu jalqabetti nama umuriin isaa waggaa torbaa ture.

12

Yoo'aash Mana Qulqullummaa Haaromse
12:1-21 kwf - 2Sn 24:1-14; 24:23-27

¹ Bara mootummaa Yehuu keessa waggaa torbaffaatti Yoo'aash mootii ta'e; inni Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa afurtama bulche. Maqaan haadha isaa Saabiyaa ture; isheenis nama Bersheebaa turte. ² Yoo'aashis bara Yehooy-aadaan lubichi isa gorsaa ture hunda waan fuula WAAQAYYOO duratti qajeelaa ta'e hojjechaa ture. ³ Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan.

⁴ Yoo'aashis lubootaan akkana jedhe; "Maallaqa kennaa qulqulluu godhamee mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI fidame hunda jechuunis maallaqa yeroo uummanni lakkaa'ametti walitti qabame, maallaqa wareega namootaa irraa walitti qabamee fi maallaqa namoonni fedhiidhaan mana qulqullummaatti fidan walitti qabaa. ⁵ Tokkoon tokkoon lubaa qabduu horii irraa maallaqa haa fuudhu; maallaqni kunis waan mana qulqullummaa keessaa caccabe kam iyyuu deebisanii haaromsuudhaaf hojii irra haa oolu."

⁶ Garuu bara Yoo'aash Mootichaa keessa waggaa digdamii sadaffaatti luboonni sun amma illee mana qulqullummaa sana hin haaromsine

ture. ⁷ Kanaafuu Yoo'aash mootichi Yehooyaadaa lubichaa fi luboota kaan walitti waamee, "Isin maaliif kutaa mana qulqullummaa kan diigamaa jiru sana deebiftanii hin haaromsine? Isin si'achi maallaqa namoota irraa guurtan of harka hin tursinaa; garuu akka manni qulqullummaa ittiin haaromfamuuf dabarsaa kennaa." ⁸ Luboonni sunis akka lammata maallaqa waldaa irraa walitti hin qabnee fi akka mana qulqullummaa sana illee ofii isaaniitiin hin haaromsine walii galan.

⁹ Yehooyaadaan lubichi sanduuqa tokko fuudhee qadaada isaa ure. Sanduuqa sanas karra namni ittiin mana qulqullummaa WAAQAYYOO seenuun karaa mirgaatiin iddoo aarsaa bira kaa'e. Luboonni balbala sana eeganis maallaqa mana qulqullummaa WAAQAYYOOTIIF fi damu hunda sanduuqa sana keessa buusu ture. ¹⁰ Yommuu sanduuqni sun guututtis barreessaan mootiitii fi lubni ol aanaan dhufanii maallaqa mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI gal-fame sana lakkaa'anii korojootti naqan. ¹¹ Erga baay'inni maallaqa sanaa beekamee booddee isaan warra hojii mana qulqullummaa sana to'achuuf filatamanitti kennan. Jarris namoota hojii mana qulqullummaa WAAQAYYOO irratti bobba'an jechuunis warra muka soofanii fi warra mana ijaaraniif, ¹² warra dhagaadhaan ijaaranii fi warra dhagaa cabsaniif kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa WAAQAYYOO haaromsuudhaaf jedhanii mukaa fi dhagaa soofame bitanii baasii ittiin mana qulqullummaa haaromsan hunda baasan.

¹³ Maallaqni mana qulqullummaatti fidame sun mi'a meetii irraa hojjetame kan akka caabii, waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha'an, waciitii ittiin waa faffacaasan, malakata yookaan mi'a warqee yookaan meetii irraa mana qulqullummaa WAAQAYYOOTIIF hojjetaman biraa kamiin iyyuu tolchuuf hojii irra hin oolle; ¹⁴ maallaqni sunis namoota mana qulqullummaa sana haaromsaniif baafame. ¹⁵ Isaan sababii jarri amanamummaa guutuudhaan waan kana hojjetaniif namoota akka isaan warra mana qulqullummaa haaromsaniif kaffalaniif maallaqni itti kenname sana irraa herrega to'achuu hin barbaanne. ¹⁶ Maallaqni aarsaa yakkaatii fi aarsaa cubbuutiif galfame tokko iyyuu mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI hin fidamne; kun qooda lubootaatii.

¹⁷ Yeruma kana keessa Hazaa'eel mootiin Sooriyaa Gaatitti ol ba'ee lolee ishee qabate. Ergasii immoo Yerusaaleminis loluuf itti gara gale. ¹⁸ Yoo'aash mootichi Yihuudaa garuu mi'oota abbootiin isaa mootonni Yihuudaa Yehooshaafaax, Yehooramii fi Ahaaziyaan Waaqaaf addaan baasanii fi kan inni mataan isaa Waaqaaf addaan baase, warqee kuusaa qabeenya mana qulqullummaa WAAQAYYOOTII fi kan masaraa mootummaa hunda walitti qabee Hazaa'eel mooticha Sooriyaatiif kenne; Hazaa'eelis ergasii Yerusaalemii ba'ee deeme.

¹⁹ Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wanni inni hojjete hundinuu kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? ²⁰ Qondaaltonni isaa isatti malatanii karaa

Siilaatti gad bu’u irratti Beet Miilootti isa ajjeesan. ²¹ Qondaaltonni isa ajjeesanis Yozaakaar ilma Shime’aatii fi Yehoozaabaad ilma Shoomeer turan. Innis du’ee abbootii isaa biratti Magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Amasiyaa ilmi isaa iddoo isaa bu’ee mootii ta’e.

13

Yehoo’aahaaz Mooticha Israa’el

¹ Bara mootummaa Yoo’aash ilma Ahaaziyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa digdamii sadaffaatti Yehoo’aahaaz ilmi Yehuu Samaariyaa keessatti mootii Israa’el ta’ee waggaa kudha torba bulche. ² Inni cubbuu Yerobi’aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa’el hojjetu godhe sana duukaa bu’uudhaan fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete; cubbuu sana irraas hin deebine. ³ Kanaafuu dheekkamsi WAAQAYYOO Waaqaa Israa’elitti ni boba’e; innis yeroo dheeraadhaaf dabarsee harka Hazaa’eel mooticha Sooriyaattii fi harka ilma isaa Ben-Hadaadiitti isaan kenne.

⁴ Yehoo’aahaaz fuula WAAQAYYOO barbaadate; WAAQAYYOS akka mootiin Sooriyaa sun akka malee Israa’elin cunqurse argee kadhaa isaa dhaga’ee. ⁵ WAAQAYYOS nama isaan baraaru tokko Israa’eliif kenne; akkasiin isaan harka warra Sooriyaa jalaa ni ba’an. Kanaafuu Israa’eloonni akkuma duraatti dunkaana isaanii keessa jiraatan. ⁶ Isaan garuu cubbuu mana Yerobi’aam kan inni akka Israa’el hojjetu godhe sana irraa hin deebine; ittuma fufanii keessa jiraatan. Siidaan Aasheeraas Samaariyaa keessa dhaabatee hafe.

⁷ Loltoota Yehoo'aahaaz keessaa loltoota far-daa shantama, gaariwwan kudhanii fi loltoota lafoo kuma kudhan malee tokko iyyuu hin hafne; mootiin Sooriyaa warra kaan hunda balleessee akkuma awwaara yeroo midhaan dha'anii isaan godhee tureetii.

⁸ Wannii bara mootummaa Yehoo'aahaaz keessa hojjetame biraa, wannii inni hojjetee hundii fi jabinni isaa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera mitii? ⁹ Yehoo'aahaaz abbootii isaa wajjin boqotee Samaariyaa keessatti ni awwaalame. Yoo'aash ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

Yoo'aash Mooticha Israa'el

¹⁰ Bara Yoo'aash mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddonii torbaffaatti Yoo'aash ilmi Yehoo'aahaaz Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha ja'a isaan bulche. ¹¹ Inni fuula WAAQAYYOO duratti cubbuu hojjetee cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana keessaa tokko irraa iyyuu hin deebine; innis ittuma fufee cubbuu keessa jiraate.

¹² Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman biraa, wannii inni hojjetee hundii fi jabinni isaa, waraanni inni Amasiyaa mooticha Yihuudaa irratti deemsises kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamani-iru mitii? ¹³ Yoo'aash abbootii isaa wajjin boqotee Yerobi'aam iddoo isaa bu'ee teessoo irra taa'e. Yoo'aash Samaariyaa keessatti mootota Israa'el biratti ni awwaalame.

¹⁴ Yeroo kanatti Elsa'i dhukkuba du'aan isa ga'uun dhiphachaa ture. Yoo'aash mootichi

Israa'el isa ilaaluu gad bu'ee isatti boo'e. Innis, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Yaa gaarii-wwanii fi yaa abbootii fardaa Israa'el!" jedhee iyye.

¹⁵ Elsa'a'i, "Iddaa fi xiyya wayii fudhadhu" jedheen; innis ni fudhate. ¹⁶ Elsa'a'i immoo mooticha Israa'eliin, "Iddaa harkatti qabadhu" jedhe; inni fuunaan Elsa'a'i harka ofii isaa fuudhee harka mootichaa irra kaa'e.

¹⁷ Elsa'a'i, "Foddaa karaa ba'a biiftuu bani" jedheen; innis ni bane. Elsa'a'i, "Xiyya darbadhu!" jedhe; mootichis ni darbate. Elsa'a'is, "Xiyya mo'annoo WAAQAYYOO, xiyya warra Sooriyaa mo'atu!" jedhe. Elsa'a'is, "Ati Afeeqitti warra Sooriyaa guutumaan guutuutti ni barbadeessita" jedhee labse.

¹⁸ Innis ergasii, "Xiyya fudhadhu" jedheen; mootichis ni fudhate. Elsa'a'is "Lafa rukuti" jedheen; mootichis yeroo sadii lafa rukute.

¹⁹ Namni Waaqaa sunis isatti aaree akkana jedhe; "Ati yeroo shan yookaan ja'a lafa rukutuu qabda; silaa warra Sooriyaa mo'attee guutumaan guutuutti isaan balleessita turte. Amma garuu yeroo sadii qofa isaan mo'atta."

²⁰ Elsa'a'i du'ee awwaalame.

Yeroo sana Mo'aabonni saamtonni birraa birraa dhufanii biyyattii saamu ture. ²¹ Gaaf tokko warri Israa'el utuu namicha du'e tokko awwaaluutti jiranuu garee saamtotaa tokko argan; kanaafuu reeffa namichaa awwaala Elsa'a'itti darbatan. Reeffi sun lafee Elsa'a'i tuqnaan namichi sun du'aa ka'ee miiluma ofii isaatiin dhaabate.

²² Hazaa'eel mootichi Sooriyaa bara mootummaa Yehoo'aahaaz guutuu Israa'elin cunqurse. ²³ WAAQAYYO garuu sababii kakuu Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin galee ture sanaatiif jedhee isaanii arjoome; garaas isaaniif laafee fuula isaa gara isaaniitti deebifate. Hamma har'aattis fuula ofii isaa duraa isaan barbadeessuu yookaan gatuu hin feene.

²⁴ Hazaa'eel mootichi Sooriyaa du'ee Ben-Hadaad ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. ²⁵ Yoo'aash ilmi Yehoo'aahaaz magaalaawwan inni waraana keessatti abbaa isaa Yehoo'aahaaz irraa fudhatee ture hunda Ben-Hadaad ilma Hazaa'eel irraa deebisee fudhate. Yahoo'asis yeroo sadii isa mo'atee akkasiin magaalaawwan Israa'el deebise.

14

Amasiyaa Mooticha Yihuudaa

14:1-7 kwf - 2Sn 25:1-4,11-12

14:8-22 kwf - 2Sn 25:17-26:2

¹ Bara mootummaa Yoo'aash ilma Yoo'aahaaz mooticha Israa'el keessa waggaa lammaffaatti Amasiyaa ilmi Iyoo'as mootii Yihuudaa ta'ee bulchuu jalqabe. ² Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa digdamii sagal ni bulche. Maqaan haadha isaa Yo'aadaan ture; isheenis nama Yerusaalem turte. ³ Innis waan fuula WAAQAYYOO duratti qajeelaa ta'e ni hojjete. Garuu akka abbaa isaa Daawititti miti. Inni waan hunda keessatti fakkeenya abbaa isaa Yoo'aash duukaa bu'e. ⁴ Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne

ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan.

⁵ Inni erga jabeessee harka isaatti mootummaa qabatee booddee qondaaltota abbaa isaa mooticha ajjeesan sana fixe. ⁶ Ta'us inni akka waan Kitaaba Seera Musee keessatti barreeffame kan WAAQAYYO, "Abbootiin sababii ijoollee isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootii isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatiif du'a" jedhee ajaje sanaatti ilmaan warra nama ajjeesan sanaa hin fixne.

⁷ Namni Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudhan mo'atee waraanaan Seelaa qabate kan maqaa isheen hamma har'aatti ittiin waamantu, Yoqti'eel jedhee moggaases isuma.

⁸ Amasiyaanis, "Kottu mee waraana keessatti wal ilaallaa" jedhee qoosee gara Yoo'aash ilma Yehoo'aahaaz, ilma Yehuu, mooticha Israa'elitti ergamoota erge.

⁹ Yoo'aash mootichi Israa'el garuu akkana jedhee Amasiyaa mooticha Yihuudaatiif deebii kenne; "Sokorruun Libaanoon keessaa tokko ergaa ergee birbirsaa Libaanooniin, 'Intala kee ilma kootti heerumsiisi' jedhe. Ergasii bineensi bosona Libaanoon keessaa tokko dhufee sokorruu sana irra miilaan deeme. ¹⁰ Ati dhugumaan Edoomin mo'atee amma of tuulaa jirta. Mo'annoo keetiin gammadi; amma garuu mana kee taa'i! Ati maaliif rakkina barbaaddee ofii keetii fi Yihuudaattis kufaatiif fidda?"

¹¹ Amasiyaa garuu dhaga'uu dide; kanaafuu Yoo'aash mootichi Israa'el ka'ee lola bane. Innii fi Amasiyaa mootichi Yihuudaa keessatti Beet

Shemeshitti walitti ba'an. ¹² Warri Yihuudaas warra Israa'eliin mo'atamanii tokkoon tokkoon namaas gara mana ofii isaatti baqate. ¹³ Yoo'aash mootichi Israa'el, Amasiyaa mooticha Yihuudaa ilma Iyoo'as ilma Ahaaziyaa sana Beet Shemeshitti qabe. Iyoo'asis gara Yerusaalem dhagee Karra Efreemiitii jalqabee hamma Karra Goleetti dallaa Yerusaalem kan dhagaa sana diige; kutaan diigame kun dhundhuma dhibba afur lafa irra dheerata ture. ¹⁴ Innis warqee fi meetii hunda akkasumas mi'a mana qulqulummaa WAAQAYYOO keessatti argamuu fi kan kuusaa qabeenya masaraa mootummaa keessaa jiru hunda fudhate; namoota booji'e illee fudhatee gara Samaariyaatti deebi'e.

¹⁵ Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman kanneen biraa, wanni inni hojjetee fi jabinni isaa, waraana inni Amasiyaa mooticha Yihuudaatiin loles dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? ¹⁶ Yoo'aashis abbootii isaa wajjin boqotee mootota Israa'el biratti Samaariyaa keessatti awwaalame. Ilmi isaa Yerobi'aam iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

¹⁷ Amasiyaa ilmi Yoo'aash mootichi Yihuudaa erga Yoo'aash ilmi Yehoo'aahaaz mootichi Israa'el du'ee booddee waggaa kudha shan jiraate. ¹⁸ Wantoonni bara mootummaa Amasiyaa keessa hojjetaman kanneen biraa kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii?

¹⁹ Isaan Yerusaalem keessatti isatti malatan; innis gara Laakkiishitti baqate; isaan immoo faanuma isaa Laakkiishitti namoota erganii

achitti isa ajjeesan. ²⁰ Reeffi isaas fardatti fe'amee dhufee abbootii isaa biratti Yerusaalem keessatti Magaalaa Daawititti awwaalame.

²¹ Ergasii warri Yihuudaa hundinuu Azaariyaa mucaa waggaa kudha ja'aa fuudhanii iddoo abbaa Amasiyaa sana mootii godhatan. ²² Namni erga Amasiyaa abbootii isaa wajjin boqotee booddee Eelaatin deebisee ijaaree warra Yihuudaatti kenne isa.

Yerobi'aam Lammaffaa Mooticha Israa'el

²³ Bara Amasiyaa ilma Yoo'aash mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha shanaffaatti Yerobi'aam ilmi Iyoo'as mooticha Israa'el Samaariyaa keessatti mootii ta'e; innis waggaa afurtamii tokko bulche. ²⁴ Inni fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete; cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa'el hojjetan godhe sana irraas hin deebine. ²⁵ Namni akkuma dubbii WAAQAYYO Waaqa Israa'el kan inni karaa garbicha isaa Yoonas ilma Amitaayi, raajicha Gat Heeferii dhufee sanaatiin dubbateetti daarii biyya Israa'el Leeboo Hamaatii jalqabee hamma Galaana Arabbaatti iddootti deebise isa ture.

²⁶ WAAQAYYO akka tokkoon tokkoon nama Israa'el keessa jiraatuu, garbas ta'u birmaduun akka malee rakkachaa jiru arge; namni isaan gargaaru tokko iyyuu hin turre.

²⁷ WAAQAYYOS waan maqaa Israa'el samii jalaa nan balleessa hin jedhiniif harka Yerobi'aam ilma Yoo'aashiitiin isaan baase.

²⁸ Wantoonni bara mootummaa Yerobi'aam keessa hojjetaman biraa, wanni inni hojjete hundi, jabinni loltummaa isaa, akka inni itti

Damaasqoo fi Hamaati kanneen duraan Yihuudaa jala turan sana Israa'eliif deebisee dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? ²⁹ Yerobi'aam abbootii isaa mootota Israa'el wajjin boqote; ilmi isaa Zakkaariyaas iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

15

Azaariyaa Mooticha Yihuudaa

15:1-7 kwf - 2Sn 26:3-4,21-23

¹ Bara mootummaa Yerobi'aam mooticha Israa'el keessa waggaa digdamii torbaffaatti, Azaariyaa ilmi Amasiyaa mooticha Yihuudaa sanaa mootii ta'e. ² Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa kudha ja'a ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa shantamii lama ni bulche. Maqaan haadha isaa Yekooliyaa ture; isheenis nama Yerusaalem turte. ³ Innis akkuma abbaa isaa Amasiyaa sana fuula WAAQAYYOO duratti waan qajeelaa ni hojjete. ⁴ Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan.

⁵ WAAQAYYOS hamma gaafa inni du'eetti mooticha lamxiidhaan dha'e; innis mana kophaa keessa ni jiraate. Yootaam ilmi mootichaa itti gaafatama masaraa mootummaa fudhatee saba biyyattii bulche.

⁶ Wantoonni bara mootummaa Azaariyaa keessa hojjetaman kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? ⁷ Azaariyaa abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti

Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yootaam iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

Zakkaariyaas Mooticha Israa'el

⁸ Bara mootummaa Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddonii saddeettaffaatti Zakkaariyaas ilmi Yerobi'aam Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee ji'a ja'a bulche. ⁹ Innis akkuma abbaan isaa hojjete sana fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa'el hojjetan godhe sana irraa hin deebine.

¹⁰ Shaluum ilmi Yaabeesh sun Zakkaariyaasitti ka'ee fuuluma sabaa duratti isa ajjeesee iddoo isaa qabatee mootii ta'e. ¹¹ Wantoonni bara mootummaa Zakkaariyaas keessa hojjetaman kanneen biraa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? ¹² Akkasiinis dubbiin WAAQAYYOO kan inni "Sanyiiwwan kee hamma dhaloota Afuraffaatti teessoo Israa'el irra ni taa'u" jedhee Yehuutti dubbate sun ni raawwatame.

Shaluum Mooticha Israa'el

¹³ Shaluum ilmi Yaabeesh bara mootummaa Uziyaan mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddonii saglaffaatti Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee ji'a tokko bulche. ¹⁴ Menaahem ilmi Gaadiis Tiirzaadhaa ka'ee Samaariyaa dhage. Innis Shaluum ilma Yaabeesh sana lolee Samaariyaa keessatti ajjeesee iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

¹⁵ Wantoonni bara mootummaa Shaluum keessa hojjetaman biraatii fi fincilli inni hojjete

kitaaba seenaa mootota Israa’el keessatti barreeffamaniiru.

¹⁶ Yeroo sanatti, Menaatheem Tiirzaa ka’ee Tiifsa fi warra magaalaa sana keessaa fi naannoo ishee jiraatu hunda dha’e; kunis sababii isaan karra banuufii didaniif. Innis Tiifsa saamee dubartoota ulfa qaban hunda garaa baqaqse.

Menaatheem Mooticha Israa’el

¹⁷ Bara Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddonii saglaffaatti Menaatheem ilmi Gaadii mootii Israa’el ta’e; innis Samaariyaa keessa jiraatee waggaa kudhan bulche. ¹⁸ Innis fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete. Bara biyya bulchaa ture guutuus cubbuu Yerobi’aam ilma Nebaat kan inni akka Israa’el hojjetu godhe sana irraa hin deebine.

¹⁹ Ergasiis Phuuli mootichi Asoor biyyattiitti ni duule; Menaatheem immoo akka gargaarsa isaa argate aangoo ofii isaa jalatti mootummaa turfatuuf meetii taalaantii kuma tokko kenneef. ²⁰ Menaatheem maallaqa kana warruma Israa’el baasise. Akka mootii Asooriif kennamuuf namni sooressi kam iyyuu meetii saqilii shantama baasuu qaba. Kanaafuu mootiin Asoor duubatti deebi’ee malee ergasii biyyattii keessa hin turre.

²¹ Wannii bara mootummaa Menaatheem keessa hojjetame kan biraa, wannii inni hojjete hundis kitaaba seenaa mootota Israa’el keessatti barreeffameera mitii? ²² Menaatheemis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Pheqaayaan iddoo isaa bu’ee mootii ta’e.

Pheqaayaan Mooticha Israa’el

²³ Bara Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa shantammaffaatti Pheqaayaan ilmi Menaatheem Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama bulche. ²⁴ Pheqaayaan fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. ²⁵ Ajajjoota isaa ol aantota keessaa Pheqaan ilmi Remaaliyaa isatti malate. Innis namoota Gili'aad keessaa nama shantama fudhatee fiixee masaraa mootummaa kan Samaariyaa keessaa irratti Pheqaayaa, Argobbii fi Ariyyee ajjeese. Pheqaanis akkasiin Pheqaayaa ajjeesee iddoo isaa mootii ta'e.

²⁶ Wannii bara mootummaa Pheqaayaa keessa hojjetame kan biraatii fi wannii inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera mitii?

Pheqaa Mooticha Israa'el

²⁷ Bara Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessaa waggaa shantamii lammaffaatti, Pheqaan ilmi Remaaliyaa Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa digdama bulche. ²⁸ Innis fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete. Cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine.

²⁹ Bara Pheqaa mooticha Israa'el keessa Tiglaat Phileeser mootichi Asoor dhufee liyoon, Abeel Beet Ma'akaa, Yaano'aa, Qaadashii fi Haazoor, Gili'aadii fi Galiilaa, biyya Niftaalem hundas walumatti qabatee namootas guuree Asooritti geesse. ³⁰ Ergasiis Hooshee'aa ilmi Eelaa, Pheqaa ilma Remaaliyaatti malate. Innis

lolee isa ajjeesee bara mootummaa Yootaam ilma Uziyaan keessaa waggaa digdammaffaatti iddoo isaa mootii ta'e.

³¹ Wanni bara mootummaa Pheqaa keessa hojjetame biraa fi wannii inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera mitii?

Yootaam Mooticha Yihuudaa
15:33-38 kwf - 2Sn 27:1-4,7-9

³² Bara Pheqaa ilma Remaaliyaa mooticha Israa'el keessa waggaa lammaffaatti Yootaam ilma Uziyaan mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. ³³ Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Maqaan haadha isaa Yaruusaa ture; isheenii intala Zaadoq turte. ³⁴ Innis akkuma abbaan isaa Uziyaan godhe sana fuula WAAQAYYOO duratti waan qajeelaa ni hojjete. ³⁵ Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture. Namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa ixaanas achitti aarsaa turan. Yootaam Karra mana qulqullummaa WAAQAYYOO kan Ol aanu deebisee ijaare.

³⁶ Wantoonni bara mootummaa Yootaam keessaa hojjetaman kanneen biraatii fi wantoonni inni hojjete kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? ³⁷ Bara sana keessa WAAQAYYO Reziin mooticha Sooriyaatii fi Pheqaa ilma Remaaliyaa Yihuudaatti kakaasuu jalqabe. ³⁸ Yootaam abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit, magaalaa abbaa isaa keessatti isaanuma biratti

ni awwaalame. Ilmi isaa Aahaaz iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

16

Aahaaz Mooticha Yihuudaa *16:1-20 kwf - 2Sn 28:1-27*

¹ Bara mootummaa Pheqaa ilma Remaaliyaa keessa waggaa kudha torbaffaatti Aahaaz ilmi Yootaam mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. ² Aahaaz yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamaa ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Inni akka abbaa isaa akka Daawit fuula WAAQAYYOO Waaqa isaa duratti waan qajeelaa hin hojjenne. ³ Inni karaa mootota Israa'el duukaa bu'ee gochawwan jibbiisoo saboota WAAQAYYO fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa hojjechuudhaan ilma isaa illee aarsaa godhee ibiddaan gube. ⁴ Innis iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatti, fiixee gaarranii irrattii fi muka lalisaa hunda jalatti qalma dhi'eessee, ixaanas aarse.

⁵ Reziin mootichi Sooriyaatii fi Pheqaan ilmi Remaaliyaa mootichi Israa'el Yerusaalemin loluuf ol ba'anii Aahaazin marsan; garuu isa mo'achuu hin dandeenye. ⁶ Yeroo sanatti Reziin mootichi Sooriyaa namoota Yihuudaa ari'ee baasuudhaan Eelaatin warra Sooriyaatiif deebise. Ergasiis Edoomonni Eelaatitti godaananii hamma har'aatti achuma jiraatu.

⁷ Aahaazis akkana jedhee gara Tiiglaat Phileeser mooticha Asooritti nama erge; "Ani garbichaa fi ilma kee ti. Kottuutii harka mootii

Sooriyaatii fi harka mootii Israa’el kanneen natti duulaniitii na baasi.” ⁸ Kana irratti Aahaaz meetii fi warqee mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessa jiruu fi kan mankuusaa qabeenya masaraa mootummaa keessatti argamu baasee kennaa godhee mootii Asooritiif ni erge. ⁹ Mootiin Asoor sunis kadhaa isaa tole jedhee Damaasqoo lolee qabate. Jiraattota ishees booji’ee Qiiritti geesse; Reziinin immoo ni ajjeese.

¹⁰ Aahaaz mootichi Tiiglaat Phileeser mooticha Asoor arguuf Damaasqoo dhage. Innis iddoo aarsaa tokko Damaasqoo keessatti argee fakkeenya isaatii fi karoora ittiin ijaaran hunda barreessee Uuriyaa lubichatti erge. ¹¹ Kanaafuu Uuriyaa lubichi akkuma karoora Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa ergeef sana hundaatti utuu Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa hin deebi’in dura iddoo aarsaa sana ijaaree fixe. ¹² Mootichis yommuu Damaasqoodhaa deebi’ee iddoo aarsaa sana argetti itti dhi’aatee irratti aarsaa dhi’eesse. ¹³ Innis aarsaa gubamuu fi kennaa midhaanii dhi’eessee dhibaayyuu illee dhibaafatee dhiiga aarsaa nagaa kan ofii isaas iddoo aarsaa sana irratti ni facaase. ¹⁴ Iddoo aarsaa naasii irraa hojjetamee fuula WAAQAYYOO dura dhaabatee ture sanas mana qulqullummaa duraa iddoo aarsaa haaraa fi mana qulqullummaa WAAQAYYOO gidduudhaa fidee gama kaabaatiin iddoo aarsaa haaraa bira kaa’e.

¹⁵ Ergasii Aahaaz mootichi akkana jedhee Uuriyaa lubicha ajaje; “Iddoo aarsaa guddicha

irratti aarsaa gubamu kan ganamaatii fi kennaa midhaanii kan galgalaa, aarsaa mootichaa kan gubamuu fi kennaa midhaanii, aarsaa namoota biyyattii hundaa kan gubamu, kennaa isaanii kan midhaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessi. Iddoo aarsaa irratti dhiiga aarsaa gubamuutii fi dhiiga qalma hunda facaasi. Iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetame garuu anatu ittiin gorsa gaafata.” ¹⁶ Uuriyaan lubichis akkuma Aahaaz mootichi ajaje sana godhe.

¹⁷ Aahaaz mootichi baattuuwwan asii fi achi sochoofaman sana irraa marsaawwan buqqisee caabiiwwan dhiqannaa illee irraa baase. Gaanii sana baattuuwwan fakkii jibootaa kanneen naasii irraa hojjetaman irraa fuudhee dhagaa afamaa irra kaa'e. ¹⁸ Innis mootii Asooriif jedhee oobdii guyyaa Sanbataatiif hojjetame iddoo isaatii fuudhee karra alaa kan mootonni ittiin mana qulqullummaa WAAQAYYOO seenanis ni buqqise.

¹⁹ Wannii bara mootummaa Aahaaz keessa hojjetame biraatii fi wannii inni hojjete ki-taaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? ²⁰ Aahaazis abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Hisqiyaas iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

17

*Hoose'aa Mooticha Israa'el Kan Dhumaa
17:3-7 kwf - 2Mt 18:9-12*

¹ Bara Aahaaz mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha lammaffaatti Hooshee'aa ilmi Eelaa

Samaariyaa keessatti mootii Israa’el ta’ee waggaa sagal bulche. ² Innis fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete; garuu akka mootota Israa’el kanneen isaan dura turan sanaa miti.

³ Shalmaneseer mootichi Asoor Hooshee’aa loluuf ol ba’e; Hoose’aas garboomeefii gibira baaseef. ⁴ Mootiin Asoor garuu akka Hooshee’aa gantuu ta’e hubate; Hoose’aa Siigoor mooticha Gibxitti jaarsa araaraa ergatee ergasii akka duraan wagguma waggaan baasaa ture sana mootii Asooriif gibira baasuu dhiise. Kanaafuu Silminaasoor isa qabee mana hidhaa keessa buuse. ⁵ Ergasiis mootichi Asoor guutummaa biyyattii weerare; Samaariyaattis duulee waggaa sadii marsee ishee qabate. ⁶ Bara mootummaa Hooshee’aa keessa waggaa saglaffaatti mootiin Asoor Samaariyaa qabatee Israa’eloota booji’ee Asooritti geesse. Innis Halaa keessa, Goozaan keessa, cina Laga Laga Haaboorii fi magaalaawwan Midiyaan keessa isaan qubachiise.

Sabni Israa’el Sababii Cubbuutiif Booji’ame

⁷ Wannii kun hundinuu sababii Israa’eloonni WAAQAYYO Waaqa isaanii isa Gibxii humna Fara’oon mooticha Gibxi jalaa isaan baase sanatti cubbuu hojjetaniif ta’e; isaan waaqota biraa waqeffatanii ⁸ waan saboonni WAAQAYYO isaan duraa ari’ee baase sun hojjetan duukaa bu’anii barteewwan hamaa mootonni Israa’el fidanii isaan barsiisan illee fudhatan. ⁹ Israa’eloonni dhoksaadhaan waan qajeelaa hin ta’in WAAQAYYO Waaqa isaaniitti hojjetan. Isaan magaalaawwan isaanii hunda keessatti gamoo eegumsaatii jalqabanii hamma magaalaawwan

dallaa jabaa qabaniitti iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa ijaarratan. ¹⁰ Gaarran ol dhedheeroo hunda gubbaattii fi muka lalisaa hunda jalatti fakkiwwanii fi siidaa Aasheeraa dhaabbatan. ¹¹ Isaan akkuma saboonni WAAQAYYO fuula isaanii duraa ari'ee baase godhan sana iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda irratti ixaana aarsan. Waan hamaa aariidhaaf WAAQAYYON kakaasu illee ni hojjetan. ¹² WAAQAYYOS, "Isin waan kana hin hojjetinaa" jedhu illee isaan waaqota tolfamoo waaqeffatan. ¹³ WAAQAYYO akkana jedhee karaa raajotaatii fi ilaaltota isaa hundaatiin Israa'elii fi Yihuudaa akeekkachiise; "Karaa keessan hamaa kana irraa deebi'aa. Akkuma ajajawwan ani abbootii keessan ajaje hundaattii fi akkuma seera ani karaa garboota koo raajotaatiin isiniif erge sanaatti ajajaa fi seera koo eegaa."

¹⁴ Isaan immoo dhaggeeffachuu didanii akkuma abbootii isaanii kanneen WAAQAYYO Waaqa isaanii amanuu didan sanaa mataa jabaatan. ¹⁵ Isaan seeraa fi kakuu inni abbootii isaanii wajjin gale akkasumas akeekkachiisa inni isaaniif kenne illee fudhachuu didan. Isaan waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne duukaa bu'anii isaanis faayidaa dhaban. Isaan utuma WAAQAYYO, "Waan jarri hojjetan hin hojjetinaa" jedhee isaan ajajuu saboota ollaa isaanii duukaa bu'anii waan WAAQAYYO hojjechuu isaan dhowwe ni hojjetan.

¹⁶ Isaan ajaja WAAQAYYO Waaqa isaanii hunda dhiisanii waaqota tolfamoo baqfamanii bifa jab-biitiin hojjetaman lamaa fi siidaa Aasheeraa

toolfatan. Raayyaawwan samii hundaaf sagadanii Ba'aalin illee waaqeffatan. ¹⁷ Ilmaan isaaniitii fi intallan isaanii aarsaa godhanii ibiddaan guban. Warra waa himu gorsa gaafatan; falfalas hojjetanii fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjechuutti dabarsanii of kennanii dheekkamsaaf isa kakaasan.

¹⁸ Kanaafuu WAAQAYYO akka malee Israa'elitti dheekkamee fuula isaa duraa isaan buqqise. Gosa Yihuudaa qofatu hafe; ¹⁹ Yihuudaan iyyuu ajaja WAAQAYYO Waaqa isaanii hin eegne. Isaanis bartee Israa'eloonni itti fidan duukaa bu'an; ²⁰ kanaafuu WAAQAYYO saba Israa'el hunda ni gate; inni isaan miidhee hamma fuula isaa duraa isaan dhabamsiisutti dabarsee harka saamto-taatti isaan kenne.

²¹ Gaafa inni mana Daawit irraa Israa'el baqaqsetti isaan Yerobi'aam ilma Nebaat sana mootii godhatan. Yerobi'aamis akka Israa'eloonni WAAQAYYO irraa garagalanii cubbuu guddaa hojjetan godhe. ²² Israa'eloonni cubbuu Yerobi'aam hunda keessa jiraatan malee ²³ hamma WAAQAYYO akkuma karaa garboota isaa raajotaatiin akeekkachiise sanatti fuula isaa duraa isaan buqqisutti irraa hin deebine. Kanaafuu sabni Israa'el biyya isaatii boojiudhaan fudhatamee Asooritti geeffame; hamma har'aattis achuma jiraata.

Asoorinni Samaariyaa Keessa Qubatan

²⁴ Mootiin Asoor biyya Baabilonii, Kuutaad-haa, Awaadhaa, biyya Hamaatii fi Seefarwaayimii namoota fidee iddoo Israa'eelootaa buusuuf jedhee magalaawwan Samaariyaa keessa

qubachiise. Isaanis Samaariyaa fudhatanii magaalaawwan ishee keessa ni jiraatan. ²⁵ Isaan yeroo achi jiraachuu jalqabanitti WAAQAYYON hin waqeffanne; kanaafuu inni gidduu isaaniitti leencota erge; leenconnis isaan keessaa namoota muraasa galaafatan. ²⁶ Mooticha Asoorittis akkana jedhanii himan; “Namoonni ati boojitee magaalaawwan Samaariyaa keessa qubachiifte sun waan Waaqni biyya sanaa fedhu hin beekan. Inni gidduu isaaniitti leencota erge; leenconnis sababii namoonni waan Waaqni sun fedhu hin beekiniif isaan fixan.”

²⁷ Kana irratti mootiin Asoor, “Luboota boojitanii Samaariyaadhaa fiddan keessaa tokko akka inni deebi’ee achi jiraatee waan Waaqni biyya sanaa fedhu namoota barsiisuuf achi deebisaa” jedhee ajaja kenne. ²⁸ Kanaafuu luboota Samaariyaadhaa booji’aman keessaa tokko Beet’eel keessa jiraatee akka isaan itti WAAQAYYON waqeffatan barsiisuu dhufe.

²⁹ Ta’us tokkoon tokkoon gosaa magaalaa keessa jiraatutti waaqota ofii isaa tolfatee iddoowwan sagadaa kanneen warri Samaariyaa gaarran irratti hojjetanii turan sana irra dhaabe.

³⁰ Warri Baabilonii dhufan Waaqa tolfamaa Sukooti Banooti, warri Kuutaadhaa dhufan Waaqa tolfamaa Nergaal, warri Hamaatii dhufan immoo Waaqa tolfamaa Ashiimaa jedhamu ni tolfatan. ³¹ Awwiimonni waaqota tolfamoo Nibhaazii fi Tartaaq jedhaman tolfatan; See-farwaayimoonni immoo waaqota tolfamoo See-farwaayim kanneen Adramelekii fi Anaamelek jedhamaniif ijoollee isaanii aarsaa godhanii ibid-

daan guban. ³² Isaan WAAQAYYON waaqeffatan; garuu akka isaan iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatti luboota ta’anii tajaajilaniif ofuma gidduudhaa namoota ni filatan. ³³ Isaan WAAQAYYON waaqeffatan; garuu akkuma bartee saboota keessaa fidaman sanaatti waaqota ofii isaanii tajaajilan.

³⁴ Isaan hamma har’aatti illee ittuma cichanii bartee isaanii kan qaraa sana keessa jiraatu. Isaan WAAQAYYON hin waaqeffatan yookaan labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja WAAQAYYO sanyiiwwan Yaaqoob kan Israa’el jedhee moggaase sanaaf kennes duukaa hin bu’an. ³⁵ WAAQAYYO gaafa Israa’eloota wajjin kakuu galetti akkana jedhee isaan ajaje: “Isin Waaqa biraa tokko illee hin waaqeffatinaa yookaan hin sagadinaafii; isaan hin tajaajilinaa yookaan aarsaa isaaniif hin dhi’eessinaa. ³⁶ Garuu WAAQAYYO isin waaqeffachuu qabdan, isa humna jabaa fi irree diriirfameen Gibxii baasee isin fide sanaa dha. Isin isaaf sagaddanii aarsaa dhi’eessuufii qabdu. ³⁷ Isin yeroo hunda labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja inni isinii barreesse sana of eeggannaadhaan eeguu qabdu. Waaqota biraa hin waaqeffatinaa. ³⁸ Kakuu ani isin wajjin gale sana hin irraanfatinaa; waaqota biraa hin waaqeffatinaa. ³⁹ Qooda kanaa WAAQAYYO Waaqa keessan waaqeffadhaa; kan harka diina keessan hundaa keessaa isin baasu isumaa.”

⁴⁰ Ta’us isaan ittuma cichanii waanuma qaraa sana hojjetan malee isa hin dhageenye. ⁴¹ Yeroo namoonni kunneen WAAQAYYON waaqeffachaa

jiranitti illee isaan waaqota tolfamoo isaanii tajaajilaa turan. Hamma guyyaa har'aatti illee ijoolleen isaaniitii fi ijoolleen ijoollee isaanii ittuma fufanii akkuma abbootiin isaanii hojjetan sana hojjechaa jiru.

18

Hisqiyaas Mooticha Yihuudaa

18:2-4 kwf - 2Sn 29:1-2; 31:1

18:5-7 kwf - 2Sn 31:20-21

18:9-12 kwf - 2Mt 17:3-7

¹ Bara Hooshee'aa ilma Eelaa mooticha Israa'el keessa waggaa sadaffaatti Hisqiyaas ilmi Aahaaz mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe.

² Inni Yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa digdamii sagal bulche. Maqaan haadha isaa Abiiyaa ture; isheenis intala Zakkaariyaas.

³ Innis akkuma Daawit abbaan isaa godhe sana fuula WAAQAYYOO duratti waan qajeelaa hojjete.

⁴ Inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa diige; dhagaawwan waaqeffannaa caccabsee siidaawwan Aasheeraa illee burkuteesse. Sababii Israa'eloonni hamma bara sanaatti ixaana aarsaafii turaniif inni fakkii bofaa kan Museen naasii irraa hojjete sana illee ni caccabse. Fakkiin bofaa sun Nehushtaan jedhamee waamama ture.

⁵ Hisqiyaas WAAQAYYO Waaqa Israa'el amanate. Mootota Yihuudaa hunda keessaa namni akka isaa tokko iyyuu isa duraan yookaan isa duubaan hin turre. ⁶ Inni jabaatee WAAQAYYOTTI hiiqe malee isa duukaa bu'uu hin

dhiisne; seera WAAQAYYO Museef kenne sanas ni eege. ⁷ WAAQAYYOS isa wajjin ture; inni waan hojjete hunda keessatti ni milkaa'e. Inni mootii Asooritti fincile malee isa hin tajaajille. ⁸ Inni gamoo eegumsaattii jalqabee hamma magaalaa dallaa jabaa qabuutti, hamma Gaazaattii fi daangaa isheetti Filisxeemota ni mo'ate.

⁹ Waggaa afuraffaa bara Hisqiyaas mootichaa keessa jechuunis waggaa torbaffaa bara Hooshee'aa ilma Eelaa mooticha Israa'el keessa Shalmaneseer mootichi Asoor Samaariyaatti duulee marsee ishee qabate. ¹⁰ Dhuma waggaa sadaffaatti Asooronni ishee fudhatan. Akkasiinis Samaariyaan waggaa ja'affaa bara mootummaa Hisqiyaas keessa, waggaa saglaaffaa bara Hooshee'aa mooticha Israa'el keessa ni fudhatamte. ¹¹ Mootiin Asooris Israa'eloota booji'ee Asooritti geessee Halaa keessa, Goozaan keessa, Laga Haaboor biraa fi magaalaaawwan Midiyaan keessa ni qubachiise. ¹² Wannii kun sababii isaan WAAQAYYO Waaqa isaaniitiif ajajamuu didanii kakuu isaa, ajaja Museen garbichi WAAQAYYOO isaaniif kenne hunda cabsaniif isaanitti dhufe. Isaan ajaja sana hin dhaggeeffanne yookaan hojii irra hin oolchine.

¹³ Bara mootummaa Hisqiyaas mootichaa keessa waggaa kudha afuraffaatti, Senaaheriib mootichi Asoor magaalaaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hunda lolee ni qabate. ¹⁴ Kanaafuu Hisqiyaas mootichi Yihuudaa, "Ani balleessaa hojjedheera. Biyya koo keessaa naa ba'i; ani waan ati na gaafattu kam iyyuu si-ifin kennaa" jedhee gara Laakkiishitti mooticha

Asooritti ergaa ergate. Mootichi Asooris, “Meetii taalaantii dhibba sadii fi warqee taalaantii soddoma naa kenni” jedhee Hisqiyaa mooticha Yihuudaa ni gaafate. ¹⁵ Kanaafuu Hisqiyaa meetii mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessattii fi kan mankuusaa masaraa mootummaa keessatti argamu hunda guuree kenneef.

¹⁶ Yeroo kanatti Hisqiyaa mootichi Yihuudaa warqee balbalaa fi dhaaba balbala mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI uffisee ture irraa baasee mootii Asooriif kenne.

Senaaheriib Yerusaalemin Doorsise

18:13,17-37 kwf - Isa 36:1-22

18:17-35 kwf - 2Sn 32:9-19

¹⁷ Ergasii Mootichi Asoor ajajaa waraanaa isaa ol aanaa, ajajaa hangafaa fi ajajaa waraana isaa loltoota hedduu wajjin Laakkiishii gara Yerusaalemitti Hisqiyaa mootichatti ni erge. Isaanis Yerusaalem dhufanii bo’oo haroo ol aanuu bira karaa lafa qotiisaa namicha wayyaa miicuutti geessu irra dhadhaabatan.

¹⁸ Isaan mooticha ni waamsifatan; Eliiyaaqiim ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo’aa ilmi Asaaf galmeessaan isaanitti gad ba’an.

¹⁹ Ajajaan waraanaa sunis akkana isaaniin jedhe; “Akkana jedhaa Hisqiyaa sitti himaa:

“Mootiin guddaan, mootichi Asoor akkana jedha: Of amanachuu kee kana maal irratti hundeeffatte? ²⁰ Ati, “Ani tooftaa fi jabina waraanaa qaba” jetta; garuu dubbii faayidaa hin qabne dubbatta. Ati eenyun abdattee natti fincilta? ²¹ Kunoo ati Gibxin jechuunis

ulee shambaqqoo caccabaa harka nama isatti irkatu kamii iyyuu waraanees madeessu sana abdatteerta! Fara'oon mootichi Gibxis nama isa abdatu hundaaf akkasuma. ²² Yoo isin, "Nu WAAQAYYO Waaqa keenya abdanna" naan jettan, inni isuma Hisqiyaas iddoowwan sagadaa isaatii fi iddoowwan aarsaa isaa diigee Yihuudaa fi Yerusaalemiin, "Isin fuula iddoo aarsaa kan Yerusaalem keessaa kana duratti waageffachuu qabdu" jedhe sana mitii?

²³ "‘Amma kottuutii gooftaa koo mooticha Asoor wajjin dubbadhu; anis yoo ati namoota farda yaabbatan qopheeffachuu dandeesse fardeen kuma lama siifin kenna! ²⁴ Ati yoo gaariwwanii fi abbootii fardaatiif jettee Gibxin abdatte iyyuu akkamiin qondaaltota gooftaa kootii keessaa ajajaa gad aanaa isaa illee of irraa deebisuu dandeesa? ²⁵ Ati waan ani dubbii WAAQAYYOO malee iddoo kana lolee barbadeessuuf dhufe seetaa? WAAQAYYO mataan isaa akka ani biyya kanatti duulee ishee barbadeessu natti dubbateera.’"

²⁶ Kana irratti Eliiyaaqiim ilma Hilqiyaa, Shebnaa fi Yoo'aa ajajaa waraanaa sanaan, "Maaloo waan nu dhageenyuuf afaan warra Araamaayikiitiin garboota keetti dubbadhu. Utuma namoonni dallaa irra jiran dhaga'anii afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin" jedhan.

²⁷ Ajajaan waraanaa sun garuu akkana jedhee deebise; "Namni gooftaan koo akka ani waan kana itti himuuf itti na erge gooftaa keessanii fi isin qofaa? Namoota dallaa irra tataa'an warra akkuma keessan udaan ofii isaanii nyaatanii fincaan ofii isaanii dhuguu qabaniifis mitii?"

²⁸ Ergasii ajajaan waraanaa sun ol ka'ee afaan Ibrootaatiin akkana jedhe; “Dubbii mooticha guddaa, dubbii mootii Asoor dhaga'aa!

²⁹ Mootichi akkana jedha: Hisqiyaas isin hin gowwoomsin. Inni harka kootii isin baasuu hin danda'u. ³⁰ Hisqiyaas, 'WAAQAYYO dhugumaan nu baasa; magaalaan kunis dabarfamtee harka mooticha Asooritti hin kennamtu' jechuudhaan akka isin WAAQAYYON amanattaniif isin hin sossobin.

³¹ “Hisqiyaasin hin dhaggeeffatinaa. Mootiin Asoor akkana jedha: Ana wajjin walii galtee nagaa dhaabbadhaatii natti gad ba'aa. Ergasii tokkoon tokkoon keessan muka wayiniitii fi muka harbuu keessan irraa ni nyaattu; boolla bishaan keessanii keessaas ni dhugdu; ³² kunis hamma ani dhufee gara biyya akkuma biyya keessanii jirtuu, gara biyya midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, gara biyya buddeenaa fi iddoo dhaabaa wayiniitti, gara biyya muka ejersaatii fi dammaatti isin geessutti ta'a. Isin jireenya filadhaa malee du'a hin filatinaa!

“Waan inni, 'WAAQAYYO nu baraara' jedhee isin dogoggorsuuf Hisqiyaasin hin dhaga'inaa.

³³ Waaqni saboota kamii iyyuu takkumaa harka mooticha Asoor keessaa biyya ofii baafatee beekaa? ³⁴ Waaqonni Hamaatii fi waaqonni Arfaad eessa jiru? Waaqonni Seefarwaayim,

waaqonni Heenaatii fi Iwaa eessa jiru? Isaan harka koo keessaa Samaariyaa baasaniiruu?

³⁵ Waaqota biyyoota kanneenii hunda keessaa kamtu harka koo keessaa biyya isaa baasuu danda'e? Yoos WAAQAYYO akkamiin harka koo

keessaa Yerusaalemin baasuu danda'a ree?"

³⁶ Namoonni garuu sababii mootichi, "Deebii hin kenninaafii" jedhee ajajeef inuma cal'isan malee deebii tokko iyyuu hin kennine.

³⁷ Kana irratti Eliiyaaqiim ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan uffata isaanii tatarsaasanii gara Hisqiyaa dhaqanii waan ajajaan waraanaa sun jedhe itti ni himan.

19

Furamuun Yerusaalem Duraan Durfamee Himame

19:1-13 kwf - Isa 37:1-13

¹ Hisqiyaa mootichi yommuu waan kana dhaga'etti uffata isaa tarsiisee wayyaa gaddaas uffatee mana qulqullummaa WAAQAYYOO seene.

² Innis Eliiyaaqiim bulchaa masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaa fi luboota dura bu'oota hundi isaanii wayyaa gaddaa uffatan Isaayyaas raajicha ilma Amoos sanatti erge. ³ Isaanis akkana jedhanii isatti himan; "Hisqiyaa akkana jedha; Guyyaan kun akkuma yeroo daa'imni tokko dhalachuu ga'ee garuu dubartiin humna ittiin ciniinsifattee deessu dhabduutti guyyaa lubbamuu, kan dheekkamsaati fi kan salphi-naa ti. ⁴ WAAQAYYO Waaqni kee dubbii ajajaa waraanaa kan gooftaan isaa mootichi Asoor akka inni Waaqa jiraataatti qoosuuf erge sanaa hunda dhaga'ee dubbii WAAQAYYO Waaqni kee dhaga'e sanaaf jedhee isatti dheekkama ta'a.

Kanaafuu ati hambaawwan hamma ammaatti jiraniif kadhadhu.”

⁵ Yommuu gondaaltonni Hisqiyaas mootichaa gara Isaayyaas dhufanitti, ⁶ Isaayyaas akkana isaaniin jedhe; “Akkana jedhaa gooftaa keessanitti himaa; ‘WAAQAYYO akkana jedha: Ati waan dhageesse jechuunis dubbii garboonni mootii Asoor ittiin na arrabsan sana hin sodaatin. ⁷ Dhaggeeffadhaa! Ani akka inni oduu wayii dhaga’ee gara biyya ofii isaatti deebi’uuf hafuura tokko isa keessa nan kaa’a; achittis akka inni goraadeedhaan ajjeefamu nan godha.’”

⁸ Ajajaan waraanaas yommuu akka mootiin Asoor Laakkiishii ba’ee deeme dhaga’etti, duubatti deebi’ee utuu mootichi Libnaa lolaa jiruu argate.

⁹ Senaaheriibis akka Tiirhaaq mootichi Itoophiyaa sun isa loluuf dhufaa jiru dhaga’ee. Kanaafuu inni akkana jedhee amma illee Hisqiyaasitti ergamoota erge; ¹⁰ “Hisqiyaas mooticha Yihuudaatiin akkana jedhaa: Waaqni ati abdattu sun, ‘Yerusaalem dabarfamtee harka mootii Asooritti hin kennamtu’ jedhee si hin gowwoomsin. ¹¹ Ati waan mootonni Asoor guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaan biyyoota hunda godhan dhageesseerta. Ati immoo ni haftaa ree? ¹² Waaqonni saboota abbootiin koo barbadeessan sanaa jechuunis waaqonni Goozaan, waaqonni Kaaraan, waaqonni Rezefi fi waaqonni namoota Eden kanneen Telaasaar keessa turan sanaa isaan oolchaniiruu? ¹³ Mootiin Hamaati, mootiin Arfaad, mootiin magaalaa Seefarwaayim

yookaan mootiin Heenaa yookaan mootiin Iwaa eessa jira?”

Kadhaa Hisqiyaas

19:14-19 kwf – Isa 37:14-20

¹⁴ Hisqiyaasis ergamoota sana harkaa xalayaa fuudhee dubbifate. Ergasiis gara mana qulqul-lummaa WAAQAYYOOTTI ol ba’ee xalayaa sana fuula WAAQAYYOO duratti diriirse. ¹⁵ Hisqiyaas akkana jedhee WAAQAYYON kadhate; “Yaa WAAQAYYO, Waaqa Israa’el, kan kiirubeel gidduu teessoo irra jirtu, si qofatu mootummoota lafaa hunda irratti Waaqa. Ati samii fi lafa uumteerta. ¹⁶ Yaa WAAQAYYO, gurra kee as qabiitii dhaga’i; yaa WAAQAYYO ija kees banadhuu ilaali; dubbii Senaaheriib kan inni Waaqa jiraataa arrabsuuf erge kana dhaggeeffadhu.

¹⁷ “Yaa WAAQAYYO mootonni Asoor saboota kanaa fi biyyoota isaanii balleessuun dhugaa dha. ¹⁸ Isaan waaqota jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waaqonni sun mukaa fi dhagaa harka namaatiin soofaman turan malee waaqota hin turreetii. ¹⁹ Kanaafuu yaa WAAQAYYO Waaqa keenya, akka mootummoonni lafaa hundinuu yaa WAAQAYYO, akka ati gofti Waaqa taate beekaniif harka isaatii nu baasi.”

Kufaatii Senaaheriib

19:20-37 kwf – Isa 37:21-38

19:35-37 kwf – 2Sn 32:20-21

²⁰ Sana booddee Isaayyaas ilmi Amoos akkana jedhee Hisqiyaasitti ergaa erge: “WAAQAYYO Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani kadhaa kee

kan ati waa'ee Senaaheriib mooticha Asoor kadhatte sana dhaga'eera. ²¹ Dubbiin WAAQAYYO isaan mormuudhaan dubbate kunoo kanaa dha: " 'Intalli Xiyoon Durbi Qulqullittiin

si tuffattee sitti qoosti.

Intalli Yersaalem yeroo ati baqattutti mataa ishee sitti raafti.

²² Kan ati itti qoostee arrabsite sun eenyu?

Ati eenyutti sagalee kee ol fudhattee of tuulummaadhaan ija ol qabatte?

Qulqullichuma Israa'el sanatti mitii!

²³ Ati karaa ergamoota keetiitiin

Gooftaatti qoosteerta.

Ati akkanas jetteerta;

"Ani gaariwwan koo hedduudhaan fiixee tulluuwwaniitti,

fiixee Libaanon kan akka malee ol dheerattutis ol ba'eera.

Ani birbirsawwan isaa kanneen akka malee dhedheeroo,

gaattiraawwan isaa filatamoo sanas ciccireera.

Ani iddoowwan isaa kanneen akka malee ol fagoo,

bosonoota isaa keessaa, mimmiidhagoo qaqqabeera.

²⁴ Ani biyya ormaatti boolla bishaanii qotadhee achitti bishaan dhugeera.

Ani faana miilla kootiin

lageen biyya Gibxi hunda gogseera."

²⁵ " 'Ati waan kana hin dhageenyee?

Bara dheeraan dura anatu waan kana hojjete.

Ani bara durii keessa waan kana nan karoor-
fadhe;
amma immoo hojii irra oolfadheera;
kunis akka ati magaalaawwan
dallaa jabaa qaban diigdee tuullaa dhagaa
geeddartuu dha.

26 Namoonni isaanii humna dhabanii
abdii kutataniis qaana'an.

Isaan akkuma biqiltuu diidaa,
akkuma biqiltuu kichuu tokkoo,
akkuma marga mana gubbaatti biqilu
kan utuu hin guddatin gubatee ti.

27 “ ‘Ani garuu lafa ati jirtu,
yoom akka dhufuu fi yoom akka deemtu,
akka ati akka malee natti aartu illee nan
beeka.

28 Waan ati akka malee natti aartee guggubattee
of tuulummaan kee gurra koo ga'eef,
ani hokkoo koo funyaan kee keessa,
luugama koo afaan kee keessa kaa'een
akka ati karuma dhufte sana
deebitu sin godha.’

29 “Yaa Hisqiyaas kun mallattoo siif ta'a:
“Isin waggaa kana waan ofumaan biqilu,
waggaa lammaffaatti immoo waanuma isa
irraa latu nyaattu.

Waggaa sadaffaatti garuu facaafadhaa galfad-
haa;
muka wayiniis dhaabbadhaatii ija isaa
nyaadhaa.

30 Ammas hambaan mootummaa Yihuudaa
tokko

jalaan hidda baafatee gubbaan immoo ija naqata.

³¹ Yerusaalem keessaa hambaan tokko,
Tulluu Xiyooniitii immoo gareen warra badi-
isa jalaa ba'e tokkoo ni dhufa.

Hinaaffaan WAAQAYYOO Waan Hunda Danda'uu
waan kana ni raawwata:

³² “Kanaafuu WAAQAYYO waa'ee mooticha
Asoor akkana jedha:

“Inni magaalaa kana hin seenu
yookaan xiyya tokko illee asitti hin darbatu.
Inni gaachana qabatee fuula isaa duratti hin
dhi'aatu
yookaan tuullaa biyyoo itti hin marsu.

³³ Inni karuma dhufe sanaan ni deebi'a;
magaalaa kanas hin seenu,
jedha WAAQAYYO.

³⁴ Anis sababii ofii kootii fi sababii garbicha koo
Daawitiif jedhee,
magaalaa kana nan eega; nan oolchas.' ”

³⁵ Halkanuma sana ergamaan WAAQAYYOO
gad ba'ee qubata warra Asoor keessatti nama
kuma dhibba tokkoo fi saddeettamii shan fixe.
Yommuu namoonni guyyaa itti aanu ganama
bariin ka'anitti kunoo reeffi namaa lafa guutee
ture! ³⁶ Kanaafuu Senaaheriib mootichi Asoor
qubata sana keessaa ba'ee baqate; Nanawweetti
deebi'ees achi jiraate.

³⁷ Gaaf tokko utuu inni mana sagadaa waaqa
isaa Nisrook jedhamuu keessatti waaqeffachaa
jiruu ilmaan isaa Adramelekii fi Sharezer
goraadeedhaan isa ajjeesanii biyya Araaraatitti

baqatan. Ilmi isaa Eesarhadoonis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

20

Dhukkuba Hisqiyaas

20:1-11 kwf - 2Sn 32:24-26; Isa 38:1-8

¹ Bara sana keessa Hisqiyaas dhukkubsatee du'uu ga'ee ture. Isaayyaas ilmi Amoos raajichi gara isaa dhaqee, "WAAQAYYO akkana jedha; 'Mana kee tottofadhu; ati ni duuta malee hin fayyituutii' " jedheen.

² Hisqiyaasis fuula isaa gara keenyan manaatti garagal fatee akkana jedhee WAAQAYYON kad-hate; ³ "Yaa WAAQAYYO, akka ani amanamum-maa fi garaa tokkoon fuula kee dura jiraadhee waan fuula kee duratti gaarii ta'es hojjedhe yaadadhu." Hisqiyaasis hiqqifatee ni boo'e.

⁴ Utuu Isaayyaas oobdii gara gidduu jiru sana keessaa hin ba'in dubbiin WAAQAYYOO akkana jedhee gara isaa dhufe; ⁵ "Deebi'ii dhaqiitii akkana jedhii Hisqiyaas hoogganaa saba kootiitti himi; 'WAAQAYYO Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: Ani kadhannaa kee dhaga'eera; imimmaan kees argeera; ani sin fayyisa. Ati ammaa jalqabdee guyyaa sadaffaatti gara mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI ol baata. ⁶ Ani umurii kee irratti waggaa kudha shan siifan dabalaa. Ani si'ii fi magaalaa kana harka mooticha Asooriitii nan baasa. Ani sababii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee magaalaa kana nan eega.' "

⁷ Kana irratti Isaayyaas, “Maxinoo harbuu tolchaa” jedhe. Isaanis qopheessanii dhullaa isaa irra kaa’aniif; innis ni fayye.

⁸ Hisqiyaasis, “Akka WAAQAYYO na fayyisuu fi akka ani guyyaa sadaffaatti gara mana qulqul-lummaa WAAQAYYOOTTI ol ba’uuf maaltu mallattoo ta’a?” jedhee Isaayyaasin gaafate.

⁹ Isaayyaasis akkana jedhee deebise; “Akka WAAQAYYO waan waadaa gale sana hojjetuuf mallattoon WAAQAYYO siif kennu kunoo kanaa dha; gaaddidduun tokko tarkaanfii kudhan gara fuula duraatti haa deemuu moo yookaan tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti haa deebi’uu?”

¹⁰ Hisqiyaas immoo, “Tarkaanfii kudhan gara fuula duraatti deemuun gaaddidduu tokkoof waan salphaa dha; qooda kanaa akka gaaddidduun sun tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi’u godhi” jedhe.

¹¹ Kana irratti Isaayyaas raajichi iyyee WAAQAYYON ni kadhate; WAAQAYYOS akka gaaddidduun sun tarkaanfii kudhan gulantaa Aahaaz irra gara fuula duraatti deemee ture sana irraa tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi’u godhe.

Ergamoota Baabilon Dhufan

20:12-19 kwf - Isa 39:1-8

20:20-21 kwf - 2Sn 32:32-33

¹² Yeroo sanatti Meroodak Baladaan ilmi Baladaan mootiin Baabilon sababii akka Hisqiyaas dhukkubsate dhaga’eef xalayootaa fi kennaa

ergeef. ¹³ Hisqiyaaasis ergamoota sana sima-tee waan mankuusa isaa keessa ture hunda jechuunis meetii, warqee, urgooftuu fi zayitii qulqulluu akkasumas kuusaa mi'a lolaa isaa fi waan mankuusa isaa keessatti argamu hunda isaanitti argisiise. Wanni Hisqiyaaas masaraa mootummaa isaa keessaa yookaan mootummaa isaa hunda keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin turre.

¹⁴ Kana irratti Isaayyaas raajichi gara Hisqiyaaas mootichaa dhaqee, “Namoonni sun maal jedhan? Isaan eessaa dhufan?” jedhee gaafate.

Hisqiyaaasis, “Isaan Baabilonii biyya fagoodhaa dhufan” jedhee deebise.

¹⁵ Raajichi, “Jarri masaraa mootummaa keetii keessatti maal argan?” jedhee gaafate.

Hisqiyaaas immoo, “Isaan waan masaraa mootummaa koo keessa jiru hunda argan. Wannani mankuusa koo keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin jiru” jedheen.

¹⁶ Isaayyaasis kana irratti Hisqiyaaasiin akkana jedhe; “Dubbii WAAQAYYOO dhaga'i: ¹⁷ Yeroon itti wanni masaraa mootummaa keetii keessa jiru hundii fi wanni abbootiin kee hamma har'aatti kuusan hundinuu saamamee gara Baabilonitti geffamu tokko dhugumaan ni dhufa. Wannitokko iyyuu hin hafu, jedha WAAQAYYO.

¹⁸ Sanyii kee keessaa namoonni tokko tokko, foonii fi dhiigni kee kanneen siif dhalatan booji'amanii masaraa mootummaa mooticha Baabilon keessatti xu'aashiiwwan ta'u.”

¹⁹ Hisqiyaasis, “Dubbiin WAAQAYYOO kan ati dubbatte kun gaarii dha” jedhee deebise. Inni, “Bara jireenya koo keessa nagaa fi tasgabbiin hin jiraatuu?” jedhee yaadee tureetii.

²⁰ Wantoonni bara mootummaa Hisqiyaas keessa hojjetaman kanneen biraa, jabinni isaa hundii fi akki inni itti haroo fi ujummoo ittiin bishaan harkisanii gara magaalaatti fidan hojjetes kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? ²¹ Hisqiyaasis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Minaaseen iddoo isaa bu’ee mootii ta’e.

21

Minaasee Mooticha Yihuudaa

21:1-10 kwf - 2Sn 33:1-10

21:17-18 kwf - 2Sn 33:18-20

¹ Minaaseen yeroo mootii ta’etti nama waggaa kudha lama ture; innis Yerusaalem keessa taa’ee waggaa shantamii shan bulche. Maqaan haadha isaa Hefziibaa ture. ² Innis waan jibbisiisaa saboota WAAQAYYO fuula Israa’elootaa duraa ari’ee baase sanaa duukaa bu’uudhaan fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete. ³ Inni iddoowwan sagadaa kanneen abbaan isaa Hisqiyaas diigee ture sana illee deebisee ni ijaare; akkasumas akkuma Ahaab mootichi Israa’el godhe sana Ba’aaliif iddoowwan aarsaa tolchee siidaa Aasheeraas ni dhaabe. Raayyaawwan samii hundaafis ni sagade; isaan waaqeffates. ⁴ Innis mana qulqullummaa WAAQAYYOO kan WAAQAYYO, “Ani Maqaa koo Yerusaalem keessa nan dhaaba” jedhee waa’ee

isaa dubbate sana keessatti iddoowwan aarsaa tolche. ⁵ Oobdiiwwan mana qulqullummaa WAAQAYYOO lamaanuu keessattis raayyaawwan samii hundaaf iddoowwan aarsaa ni tolche. ⁶ Inni ilma ofii isaa ibiddaan aarsaa godhee dhi'eesse; tolcha hojjetee, milkii ilaallatee, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafate. Inni fuula WAAQAYYOO duratti hammina guddaa ni hojjetee akkasiin dheekkamsaaf isa kakaase.

⁷ Innis fakkii Asheeraa kan soofee hojjete sana fuudhee mana qulqullummaa kan WAAQAYYO akkana jedhee waa'ee isaa Daawitii fi ilma isaa Solomoonii dubbatee ture sana keessa kaa'e; "Mana qulqullummaa kana keessaa fi Yerusaalem ishee ani gosoota Israa'el hunda keessaa filadhe sana keessa Maqaa koo bara baraan nan dhaaba. ⁸ Yoo isaan waan ani isaan ajaje hunda hojjetanii Seera garbichi koo Museen isaaniif kenne guutuu eegan, ani si'achi akka miilli Israa'elootaa biyya ani abbootii isaaniitiif kenne keessaa ba'ee jooru hin godhu."

⁹ Namoonni garuu hin dhaggeeffanne. Miinaaseen karaa irraa isaan jal'ise; kanaafuu isaan saboota WAAQAYYO fuula Israa'elootaa duraa balleesse sana caalaa hammina hojjetan.

¹⁰ WAAQAYYO karaa garboota isaa raajotaatiin akkana jedhee dubbate; ¹¹ "Miinaaseen mootichi Yihuudaa cubbuu jibbisiisaa kanneen hojjeteera. Innis Amoorota isaan dura jiraatan caalaa waan hamaa hojjete; waaqota tolfamoo isaatiinis Yihuudaa cubbuu hojjechiise. ¹² Kanaafuu WAAQAYYO Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani waan hamaa nama isa dhaga'u hunda suukaneessu tokko

Yerusaalemii fi Yihuudaatti nan fida. ¹³ Ani funyoo Samaariyaatii fi tumbii mana Ahaab sana Yerusaalem irratti nan diriirsa. Akkuma namni caabii haxaa'ee gad gombisutti ani Yerusaalemin haxaa'ee nan gombisa. ¹⁴ Ani hambaa dhaala koo dhiisee harka diinota isaaniitti dabarsee nan kenna. Isaanis diinota isaanii hundaan ni saamamu; ni booji'amus. ¹⁵ Isaan gaafa abbootiin isaanii Gibxii ba'anii jalqabee hamma har'aatti fuula koo duratti waan hamaa hojjechuudhaan dheekkamsaaf na kakaasaniiruutii."

¹⁶ Kana caalaas Minaaseen akka warri Yihuudaa fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjetan godhee cubbuu isaan hojjechiisuu isaa irra iyyuu dhiiga namoota balleessaa hin qabnee baay'ee dhangalaasee akka Yerusaalem daangaa tokkoo hamma daangaa kaaniitti dhiigaan guutamtu godheera.

¹⁷ Wantoonni bara mootummaa Minaasee keessa hojjetaman kanneen biraa, wanni inni hojjete hundi, cubbuu inni hojjete dabalatee seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? ¹⁸ Minaaseen abbootii isaa wajjin boqotee iddoo biqiltuu masaraa mootummaa isaa keessatti, iddoo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Aamoonis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

*Aamoon Mooticha Yihuudaa
21:19-24 kwf - 2Sn 33:21-25*

¹⁹ Aamoon yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa lama bulche. Maqaan haadha isaa Meshulemet ture; isheenis intala Haarus nama biyya Yoxbaa turte. ²⁰ Innis

akkuma abbaan isaa Minaaseen hojjetee ture sana fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete. ²¹ Innis karaa abbaa isaa hunda irra deeme; waqota tolfamoo abbaan isaa waqeffate illee waqeffatee isaaniifis sagade. ²² Inni WAAQAYYOO Waaqa abbootii isaa dhiise; karaa WAAQAYYOO irras hin deemne.

²³ Qondaaltonni Aamoon isatti mari'atanii masaruma mootummaa isaa keessatti mooticha ni ajjeesan. ²⁴ Kana irratti namoonni biyya sanaa warra Aamoon mootichatti malatan hunda fixanii ilma isaa Yosiyaasin immoo iddoo isaa mootii godhatan.

²⁵ Wannii bara mootummaa Aamoon keessa hojjetame kan biraa, wannii inni hojjetes ki-taaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? ²⁶ Innis awwaala isaa kan iddoo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yosiyaasis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

22

Kitaabni Seeraa Argame

22:1-20 kwf - 2Sn 34:1-2,8-28

¹ Yosiyaas yeroo mootii ta'etti nama waggaa saddeetii ture; Yerusaalem keessa taa'ees waggaa soddonii tokko bulche. Maqaan haadha isaa Yediidaa dha; isheenis intala Adaayaa nama biyya Boozqaatii ti. ² Inni fuula WAAQAYYOO duratti waan qajeelaa ni hojjetee; utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorinis karaa abbaa isaa Daawit irra deeme.

³ Yosiyaas mootichi bara mootummaa isaa keessa waggaa kudha saddeettaffaatti akkana

jedhee Shaafaan ilma Azaliyaa ilma Meshulaam barreessaa sana gara mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI erge: ⁴ “Gara Hilqiyaa lubicha ol aanaatti ol ba’iitii akka inni maallaqa gara mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI fidame kan warri balbala eegan namoota irraa walitti qaban sana lakkaa’u godhi. ⁵ Maallaqni kunis namoota akka hojii mana qulqullummaa to’ataniif muudamanitti imaanaa haa kennamu. Namoonni kunneen immoo warra mana qulqullummaa WAAQAYYOO haaromsaniif jechuunis, ⁶ warra muka soofaniif, warra mana ijaaranii fi warra dhagaa soofaniif haa kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa haaromsuuf mukaa fi dhagaa soofame ittiin haa bitan. ⁷ Isaan garuu sababii amanamummaadhaan hojjetaniif, maallaqa imaanaa isaanitti kenname sana to’achuun hin barbaachisu.”

⁸ Hilqiyaa lubichi ol aanaan sunis, Shaafaan barreessaa sanaan, “Ani mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessatti Kitaaba Seeraa argeen jira” jedhe. Kitaabichas Shaafaanitti kenne; Shaafaan immoo kitaaba sana ni dubbise. ⁹ Ergasiis Shaafaan gara mootichaa dhaqee, “Qondaaltonni kee maallaqa mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessa ture baasanii hojjetootaa fi namoota hojii mana qulqullummaa to’atanitti imaanaa kennaniiru” jedhee hime. ¹⁰ Shaafaan barreessaan sun, “Hilqiyaa lubichi kitaaba tokko natti kenneera” jedhee mootichatti hime. Shaafaanis fuula mootichaa duratti kitaaba sana dubbise.

¹¹ Mootichis dubbii Kitaaba Seeraa sana

dhageenyaan uffata isaa ni tarsaase. ¹² Innis ajaja kana Hilqiyaa lubichatti, Ahiqaam ilma Shaafaanitti, Akboor ilma Miikaayaatti, Shaafaan barreessichaa fi Asaayaa tajaajilaa mootichaatti ni kenne; ¹³ “Dhaqaatii waa’ee waan kitaaba argame kana keessatti barreeffamee anaaf, sabaa fi Yihuudaa hundaaf WAAQAYYON gaafadhaa. Sababii warri nuun duraa dubbii kitaabaa kanaatiif hin ajajamiif dheekkamsi WAAQAYYOO guddaan nutti boba’eera; isaan akka waan waa’ee keenya barreeffame sana hundaatti hin jiraanneetii.”

¹⁴ Hilqiyaa lubichi, Ahiqaam, Akboor, Shaafaanii fi Asaayaan Huldaanaa raajittii gaafachuu dhaqan. Huldaanaan kun niitii Shalum ilma Tiqwaa, ilma Harhaas kan eegduu uffataa ture sanaa ti. Isheenis Yerusaalem keessa Aanaa Lammaffaa keessa jiraatti turte.

¹⁵ Isheenis akkana isaaniin jette; “WAAQAYYO Waaqni Israa’el akkana jedha: Namicha natti isin erge sanatti akkana jedhaa himaa.

¹⁶ ‘WAAQAYYO akkana jedha: Ani akkuma waan kitaaba mootichi Yihuudaa dubbise sana keessatti barreeffame hundaatti iddoo kanaa fi saba isaatti badiisa nan fida. ¹⁷ Sababii isaan na dhiisanii waaqota biraatiif ixaana aarsuudhaan waaqota tolfamoo harki isaanii tolche hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniif, dheekkamsi koo iddoo kana irratti ni boba’a; hin dhaamus.’ ¹⁸ Mootii Yihuudaa kan akka isin WAAQAYYON gaafattaniif isin erge sanatti akkana jedhaatii himaa; ‘Waa’ee dubbii ati dhageesse sanaa, WAAQAYYO Waaqni Israa’el akkana jedha; ¹⁹ “Sababii ati yeroo waan

ani waa'ee iddoo kanaatii fi waa'ee saba isaa akka isaan abaaramanii barbadeeffaman waan hamaa dubbadhe dhageessetti garaan kee tuqamee fuula WAAQAYYOO duratti gad of qabdeef, sababii uffata kee tarsaaftuu fuula koo duratti boosseef, ani si dhaga'eera" jedha WAAQAYYO. ²⁰ Kanaafuu ani abbootii kee biratti walittin si qaba; atis nagumaan awwaalanta. Waan hamaa ani iddoo kana irratti fiduuf jiru hunda iji kee hin argu.' "

Isaanis deebii ishee fudhatanii gara mootichaatti deebi'an.

23

Yosiyaa Kakuu Haaromsuu Isaa

23:1-3 kwf - 2Sn 34:29-32

23:4-20 kwi - 2Sn 34:3-7,33

23:21-23 kwf - 2Sn 35:1,18-19

23:28-30 kwf - 2Sn 35:20-36:1

¹ Ergasiis mootichi maanguddoota Yihuudaa fi Yerusaalem hunda walitti ni waame. ² Innis namoota Yihuudaa, jiraattota Yerusaalem, lubbootaa fi raajota wajjin jechuunis nama xinnaa fi guddaa hunda wajjin gara mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI ol ba'e. Dubbii Kitaaba Kakuu kan mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessatti argame sanaa hundas akka isaan dhaga'anitti dubbiseef. ³ Mootichis utubaa bira dhaabatee akka WAAQAYYON duukaa bu'u, akka garaa isaa guutuu fi lubbuu isaa guutuudhaan ajaja isaa, dambiiwwan isaatii fi labsiiwwan isaa eegee akkasiin dubbiiwwan kakuu kanneen kitaaba kana keessatti barreeffaman hojii irra oolchu

fuula WAAQAYYOO duratti kakuu ni haaromse; ergasiis sabni hundi kakuu ni haaromse.

⁴ Mootichis akka isaan mi'oota Ba'aaliif, Asheeraadhaa fi raayyaawwan samiitiif hojjetaman hunda mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessaa baasaniif Hilqiyaa lubicha ol aanaa, luboota sadarkaan isatti aananii fi eegdota balbalaa ajaje. Innis mi'oota sana Yersaalem keessaa baasee dirree Sulula Qeedroon irratti gube; daaraa isaas fuudhee Beet'eelitti geesse.

⁵ Luboota waaqota tolfamoo kanneen akka isaan iddoowwan sagadaa kanneen magaalaawwan Yihuudaatii fi naannoo Yersaalem kanneen gaarran irraatiif ixaana aarsaniif mootonni Yihuudaa muudan sana jechuunis warra Ba'aaliif, aduu fi ji'aaf, tuuta urjiitii fi raayyaawwan samii hundaaf ixaana aarsaa turanis ni barbadeesse. ⁶ Siidaa Aasheeraas mana qulqullummaa WAAQAYYOOTII fuudhee Yersaalem keessaa baasee Sulula Qeedroonitti geessee achitti ni gube. Isas daakee bulleessee daaraa isaa awwaala namootaa irratti firfirse. ⁷ Innis mana dhiirota mana sagadaa keessatti sagaagalanii kan mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessa jiru, iddoo itti dubartoonni Asheeraadhaaf gollaa hojjetan sana ni diige.

⁸ Yosiyaasis luboota hunda magaalaawwan Yihuudaatii ni fide; innis iddoowwan sagadaa kanneen Gebaadhaa hamma Bersheebaatti turan kanneen luboonni ixaana itti aarsaa turan sana ni xureesse. Akkasumas galmawwan waaqefannaa karrawwan cinaa kanneen balbala Karra Iyyaasuu bulchaa magaalaa sanaa dura karaa gama bitaa magaalattiin turan sana ni diige.

⁹ Luboonni iddoowwan sagadaa kunneen yoo iddoo aarsaa WAAQAYYOO kan Yerusaalem keessaa irra tajaajiluu baatan illee isaan luboota akka isaanii wajjin Maxinoo nyaatan ture.

¹⁰ Innis akka namni tokko iyyuu ilma isaa yookaan intala isaa aarsaa godhee ibiddaan Moolekiif hin dhi'eessineef Toofeti kan Sulula Ben Hinoom keessatti argamu sana ni xureesse.

¹¹ Akkasumas fardeen mootonni Yihuudaa aduudhaaf kennan sana balbala mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI geessu irraa fuudhee ni balleesse. Fardeen sun oobdii kutaa mana Naataan-Meelek qondaaltichaa biraa keessa turan. Ergasiis Yosiyaas gaariwwan aduu sana ibiddaan ni gube.

¹² Mootichis iddoowwan aarsaa mootonni Yihuudaa bantii manaa irra, kutaa mana Aahaaz kan ol aanu bira dhaabanii fi iddoowwan aarsaa Minaaseen mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessa oobdiwwan lamaan keessa dhaabe sana ni buqqise. Iddoowwan aarsaa sanas achii fuudhee ni caccabsee, caccabaa isaanii Sulula Qeedroon keessatti ni gate.

¹³ Akkasumas mootichi iddoowwan sagadaa kanneen gama ba'a Yerusaalemitti karaa kibba Gaara Faalamuutiin turan kanneen Solomoon mootichi Israa'el Ashtooreti waaqittii xurooftuu Siidoonotaa, Kemoosh waaqicha xuraa'aa Mo'aabii fi Moolek waaqicha xuraa'aa ijoollee Amooniitiif hojjete sana ni xureesse. ¹⁴ Yosiyaas soodduwwan dhagaa caccabsee siidaawwan Aasheeraas diigee iddoo sana lafee namaatiin guute.

¹⁵ Akkasumas iddoo aarsaa Beet'eel keessa ture sanaa fi iddoo sagadaa kan Yerobi'aam

ilmi Nebaat inni Israa'elin cubbuu hojjechise sun ijaare iddoo aarsaa sanaa fi iddoo sagadaa ni diige. Iddoo sagadaa sanas caccabsee, daakee bulleesse; siidaa Aasheeraas ni gube. ¹⁶ Yosiyaasis of irra garagalee awwaalawwan tulluu irra jiran achitti arge; nama ergees awwaalawwan sana keessaa lafeewwan fichisiisee akkuma dubbii WAAQAYYOO kan namni Waaqaa inni duraan dursee waan kana dubbate sun labsetti iddoo aarsaa irratti gubee isa xureesse.

¹⁷ Mootichi, “Dhagaan awwaalaa kan ani argutti jiru kun maal?” jedhee ni gaafate.

Namoonni magaalaa sanaa immoo, “Inni awwaala nama Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufee waanuma ati iddoo aarsaa Beet'eel goote kana duraan dursee labse sanaa ti” jedhan.

¹⁸ Innis, “Isa dhiisaa; namni tokko iyyuu lafee isaa hin tuqin” jedhe. Kanaafuu isaan lafee isaattii fi lafee raajicha Samaariyaadhaa dhufe sanaa illee ni dhiisan.

¹⁹ Yosiyaas akkuma Beet'eelitti godhe sana iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa kanneen mootonni Israa'el magaalawwan Samaariyaa keessatti ijaaranii WAAQAYYON dheekkamsaaf kakaasan sana hunda ni diige. ²⁰ Innis luboota iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda iddoowwan aarsaa irratti qalee lafee namaas achuma irratti ni gube. Ergasiis gara Yerusaalemitti ni deebi'e.

²¹ Mootichis, “Akkuma Kitaaba Kakuu kana keessatti barreeffame sanatti WAAQAYYO Waaqa keessaniif Faasiikaa ayyaanefadhaa” jedhee

saba hunda ajaje. ²² Bara abbootii murtii kanneen Israa'elin bulchaa turaniitii jalqabee yookaan bara mootota Israa'el hunda keessa yookaan Yihuudaa keessa Faasiikaan akkasii takkumaa ayyaaneffamee hin beeku. ²³ Garuu bara Yosiyaas mootichaa keessa waggaa kudha saddeettaffaatti Faasiikaan kun Yersaalemitti WAAQAYYOOFF ayyaaneffamaa ture.

²⁴ Kana malees Yosiyaas ilaaltotaa fi eker dubbistoota, taraafimii, waaqota tolfamoo fi wantoota jibbisiisoo kanneen Yihuudaa fi Yersaalem keessatti argaman biraa hunda balleesse. Innis seera kitaaba Hilqiyaa lubichi mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessatti arge sana irratti barreeffame hojii irra oolchuudhaaf waan kana godhe. ²⁵ Mootiin akka Yosiyaas kan akka Seera Musee hundaatti garaa isaa guutuudhaan, lubbuu isaa guutuu fi humna isaa guutuudhaan gara WAAQAYYOOTTI deebi'e tokko iyyuu isaan duras isaan duubas hin argamne.

²⁶ Ta'us sababii Minaaseen waan hojjete hundaan dheekkamsaaf isa kakaaseef WAAQAYYO dheekkamsa isaa guddaa fi sodaachisaa Yihuudaa irratti boba'e sana irraa hin deebine. ²⁷ Kanaafuu WAAQAYYO, "Ani akkuma Israa'elin balleesse sana Yihuudaas fuula koo duraa nan balleessa; Yersaalem magaalaa ani filadheef mana qulqullummaa kan ani, 'Maqaan koo achi jiraata' jedhee waa'ee isaa dubbadhe kana nan dhiisa" jedhe.

²⁸ Wannii bara mootummaa Yosiyaas keessa hojjetame kan biraatii fi wannii inni hojjete hundi

kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii?

²⁹ Bara Yosiyaas mootii turetti, Fara'oon Nekkoon mootichi Gibxi mootii Asoor gargaaruuf jedhee gara Laga Efraaxiisitti ol ba'e. Yosiyaas mootichis of irraa isa ittisuudhaaf itti gad ba'e. Nekkoon garuu isatti dhufee Megidootti isa ajjeese. ³⁰ Garboonni Yosiyaasis gaariidhaan Megidoodhaa gara Yerusaalemitti reeffa isaa fidanii awwaala isaa keessatti isa awwaalan. Ergasiis sabni biyya sanaa Yehoo'aahaaz ilma Yosiyaas fuudhanii dibanii iddoo abbaa isaa buusanii mootii isa godhan.

*Yehoo'aahaaz Mooticha Yihuudaa
23:31-34 kwf - 2Sn 36:2-4*

³¹ Yehoo'aahaazis yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii sadii ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyaas kan Libnaadhaa dhuftee turte.

³² Innis akkuma abbootiin isaa hojjetan sana fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete.

³³ Akka inni Yerusaalem keessa taa'ee hin bulchineef Fara'oon Nekkoon Hamaati keessatti Riiblaati foncaan isa hidhee Yihuudaa irrattis gibira meetii taalaantii* dhibba tokkoo fi warqee taalaantii tokko mure. ³⁴ Fara'oon Nekkoon Eliiyaaqim ilma Yosiyaas mootichaa iddoo Yosiyaas iddoo abbaa isaa buusee mootii godhe; maqaa Eliiyaaqimis geeddaree Yehooyaaqim jedheen. Yehoo'aahaazin garuu fuudhee Gibxitti geesse; innis achitti du'e. ³⁵ Yehooyaaqimis

* **23:33** 23:33 Taalaantiin tokko kiiloo giraamii 34.

meetii fi warqee Fara'oon Nekkoon gaafate sana ni baase. Waan kana baasuufis gibira biyyatti muree namoota biyyattii irraa akkuma galii isaaniitti meetii fi warqee walitti qabe.

Yehooyaaqiim Mooticha Yihuudaa

23:36-24:6 kwf - 2Sn 36:5-8

³⁶ Yehooyaaqiim yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Zebuudaa ture; isheenis intala Phedaayaa kan magaalaa Ruumaatii dhufte turte. ³⁷ Innis akkuma abbootiin isaa hojjetan sana fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete.

24

¹ Bara mootummaa Yehooyaaqiim keessa Nebukadnezar mootichi Baabilon biyya sana ni weerare; Yehooyaaqiimis waggaa sadii isaaf garboome. Ergasii garuu yaada geeddaratee Nebukadnezaritti fincile. ² WAAQAYYOS saamtota Baabilon, saamtota Sooriyaa, saamtota Mo'aabii fi saamtota Amoon isatti erge. Innis akkuma dubbii WAAQAYYOO kan garboonni isaa raajonni dubbatan sanaatti Yihuudaa balleessuudhaaf isaan erge. ³ Dhugumaan wanni kun sababii cubbuu Minaaseetii fi waan inni hojjete hundaatiif fuula isaa duraa isaan balleessuudhaaf akkuma ajaja WAAQAYYOOTTI Yihuudaatti dhufe; ⁴ akkasumas sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabnee dhangalaasee fi sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabneetiin Yerusaalemin guuteef WAAQAYYO dhiisuufii hin barbaanne.

⁵ Wantoonni bara mootummaa Yehooyaaqiim keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii?

⁶ Yehooyaaqiim abbootii isaa wajjin ni boqote. Ilmi isaa Yehooyaakiin iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

⁷ Sababii mootichi Baabilon biyya isaa hunda, Malkaa Gibxii jalqabee hamma Laga Efraaxiisitti qabateef mootiin Gibxi lammata duulaaf biyya isaatii hin baane.

Yehooyaakiin Mooticha Yihuudaa

24:8-17 kwf - 2Sn 36:9-10

⁸ Yehooyaakiin yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa kudha saddeet ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Nehushtaa ture; isheen isintala Elnaataan namicha Yerusaalem sanaa ti.

⁹ Innis akkuma abbaan isaa hojjete sana fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa hojjete.

¹⁰ Yeruma sanatti loltoonni Nebukadnezar mooticha Baabilon Yerusaalemitti duulanii ishee ni marsan; ¹¹ utuma ajajjoonni loltoota isaa ishee marsaa jiranuu Nebukadnezar mataan isaa gara magaalattii ni dhufe. ¹² Yehooyaakiin mootichi Yihuudaa, haati isaa, garboonni isaa, namoonni isaa bebeekamoonii fi qondaaltonni isaa hund-inuu mootii Baabilonitti harka kennatan.

Mootiin Baabilonis moo'ee waggaa saddeettaffaatti Yehooyaakiinin booji'ee ni fudhate. ¹³ Nebukadnezaris akkuma WAAQAYYO dubbatee ture sanatti qabeenya mana qulqullummaa WAAQAYYOOTII fi kan masaraa

mootummaa keessa ture hunda ni fudhate; mi'a warqee kan Solomoon mootichi Israa'el mana gulqullummaa WAAQAYYOOTIIF tolche hunda isaa immoo caccabse. ¹⁴ Inni warra Yerusaalem keessa jiraatan hunda ajajjoota waraanaatii fi loltoota hunda, warra ogummaa hojii harkaa qabaniif fi warra sibiila tuman hunda walumatti nama kuma kudhan booji'ee ni fudhate. Namoota akka malee hiyyeeyyii qofatu biyya sanatti hafe.

¹⁵ Nebukadnezar Yehooyaakiinin booji'ee Baabilonitti ni geesse. Akkasumas haadha mootichaa, niitota isaa, qondaaltota isaatii fi namoota biyya sanaa bebbeekamoo booji'ee Yerusaaleemii gara Baabilonitti ni geesse. ¹⁶ Kana malees mootichi Baabilon humna waraanaa guutuu kan nama kuma torba of keessaa qabu, warra ogummaa hojii harkaa qabaniif fi warra sibiila tuman kuma tokko booji'ee Baabilonitti ni geesse; isaan kunneen hundi jajjaboo fi warra lola danda'an turan. ¹⁷ Innis Mataaniyaa eessuma Yehooyaakiin sana iddoo isaa mootii godhe; maqaa isaas Zedeqiyaatti ni geeddare.

Zedeqiya Mooticha Yihuudaa

24:18-20 kwf - 2Sn 36:11-16; Erm 52:1-3

¹⁸ Zedeqiya yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii tokkoo ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheen isintala Ermiyaas kan magaalaa Libnaatii dhufte turte. ¹⁹ Innis akkuma Yehooyaaqiim hojjete sana fuula WAAQAYYOO duratti waan hamaa ni

hojjete. ²⁰ Wannii kun hundi sababii dheekkamsa WAAQAYYOOTIIF Yerusaalemii fi Yihuudaa irra ga'e; dhuma irrattis inni fuula isaa duraa isaan balleesse.

Kufaatii Yerusaalem

25:1-12 kwf - Erm 39:1-10

25:1-21 kwf - 2Sn 36:17-20; Erm 52:4-27

25:22-26 kwf - Erm 40:7-9; 41:1-3,16-18

Zedeqiyaa mooticha Baabilonitti fincile.

25

¹ Kanaafuu bara mootummaa Zedeqiyaa keessa waggaa saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji'a kurnaffaatti, Nebukadnezar mootiin Baabilon guutummaa loltoota isaa wajjin Yerusaalemitti duule. Innis magaalattiin ala qubatee naannoo ishee hundatti tuullaa biyyoo marse. ² Magaalaan sunis hamma waggaa kudha tokkoffaa bara Zedeqiyaa Mootichaatti akkuma marfamtetti turte.

³ Bultii saglaffaa ji'a afuraffaatti, magaalattii keessatti beelli akka malee hammaatee namni waan nyaatu tokko illee dhabe.

⁴ Ergasii dallaan magaalattii cabsamee loltoonni hundinuus utuma Baabilononni magaalaa sana marsanii jiranuu karaa karra dallaa iddoo biqiltuu mootichaa bira jiru lamaan gidduu baasu sanaatiin halkaniin ba'anii baqatan. Isaanis Arabbaatti baqatan; ⁵ loltoonni Baabilon garuu mooticha ari'anii dirree Yerikoo irratti isa qaqqaban. Loltoonni isaa hundis isa irraa gargar ba'anii bibittinnaa'anii turan; ⁶ innis ni qabame.

Gara mootii Baabilonitti Riiblaatti geeffamee achittis itti murame. ⁷ Isaanis ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa fixan; isaanis ija isaa keessaa baasanii foncaa naasiitiin hidhanii Baabilonitti isa geessan.

⁸ Bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa kudha saglaffaatti, bultii torbaffaa ji'a shanaffaatti, Nebuzaradaan ajajaan eegumsa mootummaa, qondaalli mootii Baabilon sun gara Yerusaalem dhufe. ⁹ Innis mana qulqullummaa WAAQAYYOOTTI, masaraa mootummaattii fi manneen Yerusaalem hundatti ibidda qabsiise. Manneen gurguddaa hundas ni gube. ¹⁰ Loltoonni Baabilon kanneen ajajaa eegumsa mootummaa jala turan hundi dallaawwan naannoo Yerusaalem turan diigan. ¹¹ Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun namoota magaalaa keessatti hafanii fi warra baqatanii mootii Baabilonitti kooluu galan booji'ee fudhate. ¹² Ajajaan sun garuu hiyyeeyyii biyyattii keessaa gariin akka wayinii kunuunsanii fi lafa qotaniif achitti dhiise.

¹³ Baabilononni sun utubaawwan naasii, baattuwwan iddoodhaa socho'anii fi Gaanii naasii irraa hojjetamee mana qulqullummaa WAAQAYYOO keessa ture caccabsanii naasii sana immoo Baabilonitti geessan. ¹⁴ Akkasumas okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaran, waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha'an, caabiiwwanii fi mi'oota naasii irraa hojjetaman kanneen tajaajila mana qulqullummaatiif oolan hunda fudhatan. ¹⁵ Ajajaan eegumsaa sunis girgiraawwanii fi waciitiwwan ittiin

dhiiga facaasan kanneen hundi isaanii warqee qulqulluu irraa yookaan meetii irraa hojjetaman fudhatee deeme.

¹⁶ Ulfinni naasii kan Solomoon ittiin utubaawwan lamaan, Gaanii fi baattuuwwan iddoodhaa socho'aniin mana qulqullummaa WAAQAYYOOTIIF hojjetee ture waan madaalliin madaaluu danda'uu oli turan. ¹⁷ Tokkoon tokkoon utubaa sanaa dhundhuma kudha saddeet ol dheerata ture. Guutuun naasii kan utubaa tokko irraas dhundhuma sadii ol dheeratee naannoon isaa guutuun sibiila wal keessa loofamee tolfamee fi roomaanii naasiitiin miidhagfamee ture. Utubaan kaanis sibiila isaa kan wal keessa loofamee tolfame wajjin kanuma fakkaata ture.

¹⁸ Ajajaan eegumsaa sun, Seraayaa lubicha hangafa, Sefaniyaa lubicha Sadarkaan isatti aanuu fi eegdota balbalaa sadan hidhee fuudhee deeme. ¹⁹ Warra amma illee magaalaa keessatti hafan keessaa ajajaa loltootaatii fi gorsitoota mootii shan fudhate. Akkasumas barreessaa qondaala ol aanaa ture kan saba keessaa loltummaaf namoota filatu sanaa fi namoota isaa kanneen magaalaa keessatti argaman jaatama fudhate. ²⁰ Nebuzaradaan ajajaan sun hunda isaanii guuree Riiblaatti gara mooticha Baabilonitti geesse. ²¹ Mootichis achuma Riiblaat biyya Hamaati keessatti isaan ni fixe.

Yihuudaanis akkasiin booji'amtee biyya isheetii baate.

²² Nebukadnezar mootichi Baabilon akka inni namoota Yihuudaatti hambise sana bulchuuf Gedaaliyaas ilma Ahiqaam ilma Shaafaan sana muude. ²³ Ajajjoonni loltootaa hundii fi

namoonni isaanii yeroo akka mootichi Baabilon Gedaaliyaasin bulchaa kutaa biyyaa godhee muude dhaga'anitti Gedaaliyaas bira Miisphaa dhufan; isaanis Ishmaa'eel ilma Naataaniyaa, Yoohaanaan ilma Qaareyaa, Seraayaa ilma Tanhumeeti namicha Netoof sanaa, Yaazaniyaa ilma namicha Ma'akaatii fi namoota isaanii turan. ²⁴ Gedaaliyaasis, "Qondaaltota Baabilon hin sodaatinaa; biyyattii keessa qubadhaatii mooticha Baabilon tajaajilaa; waan gaariitu isinii ta'aatii" jedhee isaanii fi namoota isaaniitiif kakate.

²⁵ Garuu ji'a torbaffaa keessa Ishmaa'eel ilmi Naataaniyaa ilma Eliishaamaa kan sanyii moototaa irraa dhalate sun namoota kudhan wajjin dhufee Gedaaliyaas, namoota Yihuudaatii fi namoota Baabilon kanneen isa wajjin Miisphaa turan fixe. ²⁶ Kana irratti namni hundi xinnaa fi guddaan, Baabilonota sodaatee ajajjoota waraanaa wajjin gara Gibxitti baqate.

Yehooyaakiin Gad Dhiifame
25:27-30 kwf - Erm 52:31-34

²⁷ Yehooyaakiin mootiin Yihuudaa booji'amee waggaa soddonii torbaffaa isaatti, Eewiil Marodaak mootii Baabilon ta'e; innis wagguma sana keessa bultii digdamii torbaffaa ji'a kudha lamaffaatti Yehooyaakiin mootii Yihuudaa sana mana hidhaatii gad dhiise. ²⁸ Afaan tolaadhaanis isatti dubbatee barcuma ulfinaa kan barcuma mootota isa wajjin Baabilon keessa turan kaanii caalu kenneef. ²⁹ Kanaafuu Yehooyaakiin uffata isaa kan mana hidhaatti uffachaa ture sana of irraa baasee bara jireenya isaa guutuu yeroo hunda maaddii mootichaa irraa nyaate.

30 Mootichis hamma inni lubbuudhaan jiraatetti guyyuma guyyaadhaan waan isaaf barbaachisu Yehooyaakiiniif kennaa ture.

**Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa
Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi’aa
Oromo, West Central: Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa
Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi’aa (Bible)**

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Afaan Oromoo (Oromo, West Central)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi’aa
Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira
Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee
dha.

“Biblica” is trademark registered in the United States Patent and
Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Hojiin kun Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 Interna-
tional License (CC BY-SA) keessatti qopheeffamee dhi’aate. Gara-
galcha eeyyama kanaa arguudhaaf liinkii kana banadhaa creativecom-
mons.org/.../4.0 yookaan gara teessoo kanaatti xalayaa ergadhaa. Cre-
ative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., galmeeffa-
tee dha; mallattoo eenyummaa Biblica® kanatti fayyadamuun immoo
eeyyama Biblica, Inc., kan barreeffamaan kenname barbaachisa. Hama
mallattoo eenyumma Biblica, Inc., akkuma inni jirutti eegdetti, walii
galtee eeyyama seeraa CC BY-SA jalatti, hojii kana utuu hin jijjiirin
garagalchaan fudhattee yookaan waraabbattee deebitee raabsuu ni dan-
deessa. Yoo garagalchaa isaa jijjiirte yookaan hojii kana akka haaraatti
hiiktee akkasiin hojii haaraa hojii Biblica® irratti hundaa’ e tokko uum-
matte, mallattoo eenyummaa Biblica® achi irraa balleessuu qabda. Hojii
haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sana keessatti immoo waan
hojii Biblica irraa jijjiirtee adda goote ibsitee akka itti aanee jiru kanatti
abbaa jalqabatti waan kana uume himuu qabda: “Hojiin Biblica, Inc.,
jalqabatti hojjete kan hin jijjiiramin liinkii www.biblica.com fi [https://
open.bible](https://open.bible) keessatti argama.”

Beeksisni mirga abbaa maxxansee mataa duree irratti yookaan fuula

mirga abbaa hojii kanaa irratti bifa asii gadi jiru kanaan mul'achuu qaba:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sanas akka inni eeyyama seeraa (CC BY-SA) jalatti argamu gochuu qabda.

Yoo akka hojii kana deebistee akka haaraatti hiikte Biblica, Inc., beeksisuu barbaadde, liinkii kanaan nu qunnam: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit [creativecommons.org/.../4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 14 Apr 2023

9a7d95fd-7bcd-5e4d-ad23-4d7148b8e269